

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना प्रतिवेदन काहुँशिवपुर गाविस

तनहुँ
जिल्ला

तयार गर्ने

गाउँ विकास समितिको कार्यालय, काहुँशिवपुर

तयार गरिएको मिति : २०७२/०५/३०

गाउँ विकास समिति स्तरीय
खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता
योजना अद्यावधिक प्रतिवेदन

काहुँ शिवपुर

तनहुँ

२०७२

<u>विषय सूची</u>	पृष्ठ नं.
१. परिचय	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ उद्देश्य	२
१.३ विधि	३
१.४ सिमितता	३
२. गाउँ विकास समितिको संक्षिप्त जानकारी	३
२.१ अवस्थिति, सिमाना तथा प्रशासनिक विभाजन	३
२.२ क्षेत्रफल तथा भूउपयोग	४
२.३ जनसंख्या, घरधुरी र जातजाती	४
३. खानेपानीको अवस्था	५
३.१ गाविसको खानेपानीको तुलनात्मक अवस्था	५
३.२ खानेपानीको विद्यमान अवस्था	५
४. स्वास्थ्य र सरसफाइको तुलनात्मक अवस्था	६
५. गाविसको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना कार्यान्वयन तथा संशोधित कार्य योजना	७
६. जलवायु परिवर्तन अनुकुलन तथा विपद् जोखिम न्यूनिकरण	८
७. गाविसमा संचालन गरिने अन्य क्रियाकलापहरू	१४
अनुसूचीहरू	
अनुसूची-१: प्रत्येक वडाको जनसंख्याको विवरण	११
अनुसूची-२: घरधुरी तथा जातीय समूदाय सम्बन्धी अध्यावधिक तथ्यांक	११
अनुसूची-३: गाविसस्तरीय सूचनाहरू	१४
अनुसूची-४: खानेपानीको तुलनात्मक अवस्था	१५
अनुसूची-५: पानीको स्रोत संबन्धी विवरण	१९
अनुसूची-६: विद्यमान पोखरीहरूको अवस्था	२३
अनुसूची-७: खानेपानीको सुविधास्तर निर्धारण	२४
अनुसूची-८: आ.व. २०७०/०७१सम्म सम्पन्न भएका २४ योजनाहरू र प्रयोगमा रहेका श्रोतहरू एवम् उक्त योजनाहरूको हालको अवस्था	२६

अनुसूची-९: उप-स्वास्थ्य चौकीसंग लिईएको तथ्यांक	२९
अनुसूची-१०: विद्यालयको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको अवस्था	२९
अनुसूची-११: सार्वजनिक संघ संस्थाहरूको वर्तमान खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको अवस्था	३१
अनुसूची-१२: टोलहरूको विद्यमान खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको अवस्था	३२
अनुसूची-१३: खुल्ला दिसा मुक्त पछिको गतिविधिको सहयोगमा गाविसस्तरको पहुँचको अवस्था	३६
अनुसूची-१४: वडास्तरिय तर्जुमा गरिएका खानेपानी योजनाहरूको विवरण	३७
अनुसूची-१५: गाविस स्तरिय तर्जुमा गरिएका खानेपानी योजनाहरूको विवरण र लागत	३९
अनुसूची-१६: गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाइ रणनीतिक योजना	४१

यस भित्र प्रयोग गरिएका सक्षिप्त रुपहरु:

आर. भि. टि.	रिजर्भायर टंकी
आ. व.	आर्थिक वर्ष
उ. मा. वि.	उच्च माध्यमिक विद्यालय
किमि	किलोमिटर
क्र.सं.	क्रमसंख्या
खा. पा.	खानेपानी
खा. पा. यो.	खानेपानी योजना
गाविस	गाउँ विकास समिति
जि. आई.	ग्याल्भनाइज्ड आइरन
जि. वि. स.	जिल्ला विकास समिति
नि. मा. वि.	निम्न माध्यमिक विद्यालय
ने. रु.	नेपाली रुपैया
नं.	नम्बर
प्रा. वि.	प्राथमिक विद्यालय
मा. वि.	माध्यमिक विद्यालय
वि. सं.	विक्रम सम्बत
स. स. यो.	सरसफाइ योजना
सि. सि.	कलेक्सन च्याम्बर
VWASH	Village Water, Sanitation and Hyigene
VWASHCC	Village Water, Sanitation and Hyigene Coordination Committee
WWASHCC	Ward, Water, Sanitation and Hyigene Coordination Committee
WCF	Ward Citezen Forum

१. परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

नेपाल सरकारको सन् २०१७ सम्ममा सबैलाई खानेपानी र सरसफाइ सुबिधा पुऱ्याउने लक्ष्य हासिल गर्ने दिशामा सहयोग गर्दै स्थानीय निकायहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले नेपाल सरकार र फिनल्याण्ड सरकारका बीच पश्चिमाञ्चल तथा मध्य पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रका गरीचौध वटा जिल्लाहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यक्रम सञ्चालनको लागि द्विपक्षिय सम्झौता भए वमोजिम पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ परियोजना सन् २००८ देखि २०१३ अवधिको पहिलो चरण सफलतापूर्वक सम्पन्न गरी सन् २०१३ देखि २०१८ सम्मको अवधिको लागि दोस्रो चरण आरम्भ भएको छ ।

यस सन्दर्भमा समुदायले सहभागितात्मक रूपमा तर्जुमा गरेको योजनाले मात्र समुदायका वास्तविक आवश्यकताको पहिचान गर्न सक्दछ र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा गरिने बाह्य सहयोग वास्तविक आवश्यकता भएको वर्गमा पर्दछ जसले स्थानीय सरकारको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने क्षमतालाई विकास गरी सन् २०१७ को नेपाल सरकारको लक्ष पुरा गर्न सहयोग गर्दछ भन्ने मान्यतालाई अंगीकार गरी परियोजनाको पहिलो चरणमा विभिन्न ५२ वटा गाविसको गाउँस्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना र एउटा नगरपालिकाका वडाहरूको वडास्तरीय योजना तर्जुमामा सहयोग गरिएको थियो ।

यस परिप्रेक्ष्यमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनामा तर्जुमा भएका क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्नको लागि परियोजनाले पहिलो चरणमा पर्याप्त आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गरायो जसको फलस्वरूप: खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताको क्षेत्रमा उक्त गाविसहरूमा आमूल परिवर्तन भएको छ ।

परियोजनाको दोस्रो चरणको परियोजना दस्तावेजले वास्तविक रूपमा सेवाविहीन, जसले हालसम्म खानेपानी कार्यक्रमको लागि कुनै पनि बाह्य सहयोग प्राप्त गरेका छैनन् त्यस्ता क्षेत्रमा मात्र परियोजनाको सहयोग केन्द्रीत गर्ने निर्देश गरे वमोजिम परियोजनाको सहयोग विस्तारको लागि थप दुर्गम तथा सेवाविहीन गाविसहरू छनौट गरी सोहि वमोजिमको योजना तर्जुमा गरी सहयोग गर्ने भन्ने उल्लेख भएको छ । यसका साथै परियोजनाको पहिलो चरण सम्पन्न भएका गाविसहरूबाट क्रमशः परियोजनाको सहयोगको बहिर्गमन गर्दै जानको लागि समेत उक्त गाविसहरूको हालको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको वस्तुस्थिति अद्यावधिक गर्नु आवश्यक देखिएको साथै परियोजनाको बहिर्गमन पश्चात समेत गाविसले सेवा पुग्न बाँकी रहेका क्षेत्रमा अतिरिक्त स्रोतको खोजी गरी वा आफ्नै स्रोत परिचालन गर्न समेत अद्यावधिक खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाको आवश्यकता पर्ने भएकोले समेत पहिलो चरणमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तर्जुमा भएका सबै गाविसहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना अद्यावधिक गर्नु वाञ्छनीय देखिएकोले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना अद्यावधिक कार्यमा सहजीकरण गर्ने जिल्ला विकास समिति, जिल्ला प्राविधिक कार्यालय जस अन्तर्गतको जिल्ला खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता इकाइ र गाउँ विकास समिति समेतलाई उक्त कार्यको लागि सहयोगी दस्तावेजको रूपमा तयार गरिएको गाउँ विकास समितिस्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा

स्वच्छता योजना अद्यावधिक गर्ने निर्देशिका(VWASH Plan Updating Guidelines) वमोजिम यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

१.२ उद्देश्य

गाउँस्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना अद्यावधिक कार्यको समग्र उद्देश्य गाउँ विकास समितिलाई स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ को दफा (६५) ले प्रत्येक स्थानीय निकायलाई आफ्नो सिमाक्षेत्रभित्र सञ्चालन हुने विकास निर्माण कार्य जनमुखी, सहभागितात्मक, प्रभावकारी, सुव्यवस्थित र दीगो प्रतिफल दिने गरी सञ्चालन गर्न आवधिक गाउँ विकास योजना तयार गरी सोही योजना अन्तरगतका आयोजनाहरूलाई प्राथमिकताको आधारमा सञ्चालन गर्न निर्देशित गरे वमोजिम अद्यावधिक गाविस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार गरिएको छ ।

यसका अतिरिक्त यस कार्यका खास उद्देश्यहरू निम्न वमोजिम रहेका छन्:

- गाउँ विकास समितिको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण गरी सबैका लागि खानेपानी र सरसफाइ सुविधा उपलब्ध गराउन अब आवश्यक पर्ने स्रोतको पहिचान गर्नु,
- गाविस क्षेत्रभित्र सेवाविहीन, सेवा प्राप्त र सुविधा स्तरोन्नती गर्नुपर्ने समुदायको पहिचान गरी प्राथमिकिकरण गर्ने र सोहि वमोजिम स्रोतको विनियोजन गर्ने,
- गाविसको पूर्ण सरसफाइको रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्ने र सोहि वमोजिम कार्यक्रमहरू तय गर्ने,
- जलवायु परिवर्तनबाट खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा पर्न गएका तथा भविष्यमा पर्न सक्ने असरहरूको वारेमा अध्ययन गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरण र जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका क्रियाकलापहरू पहिचान तथा तर्जुमा गर्नु,
- पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ परियोजनाको दोस्रो चरणको अवधारणा वमोजिम उक्त गाविसमा परियोजनाको सहयोगको स्तर निर्धारण गरी सोहि वमोजिम कार्ययोजना तयार गर्ने कार्यमा सहयोग गर्नु रहेको छ ।

१.३ विधि

गाउँस्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना अद्यावधिक कार्यको लागि निम्न वमोजिमको क्रियाकलाप गरिएको थियो ।

क्र.सं.	क्रियाकलापको नाम	समयाबधी	कैफियत
१	सहजकर्ताको तालिम तथा विद्यमान खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाको डेस्क अध्ययन कार्य	७ दिन	जिल्लास्तरमा
२	गाविसस्तरीय अद्यावधिक कार्यशाला	१ दिन	गाविसस्तरमा
३	वडास्तरीय कार्यको लागि तयारी	३ दिन	गाविसस्तरमा

४	वडास्तरीय तथ्यांक अद्यावधिक कार्यशाला	९ दिन	वडास्तरमा
५	तथ्यांकको प्रारम्भिक विप्लेशण तथा योजना तर्जुमा पूर्व तयारी	८ दिन	गाविसस्तरमा
६	गाविसस्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला	२ दिन	गाविसस्तरमा

उपरोक्त क्रियाकलापहरूमध्ये सहजकर्ताको तालिम व्यवस्थापन र प्रतिवेदन लेखन कार्यको संयोजन जिल्ला विकास समितिले गरेको छ भने बाँकी क्रियाकलापहरू सहजकर्ताको सहयोगमा गाउँ विकास समिति/VWASHCC र वडा नागरिक मञ्चले आयोजना गरेका थिए ।

समग्र अद्यावधिक कार्यको अगुवाईगाविसले गरेको थियो जसको लागि गाविसलाई आवश्यक सहयोग गर्न जिल्ला विकास समितिले एकजना सामाजिक र एकजना प्राविधिक कर्मचारी उपलब्ध गराएको थियो ।

१.४ सिमितता

यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना, जिल्लाको यस क्षेत्रको विकासको निम्ति पूर्णरूपमा सहयोगी रहेपनि यसका आफ्ना केही सीमितताहरू रहनेछन्:

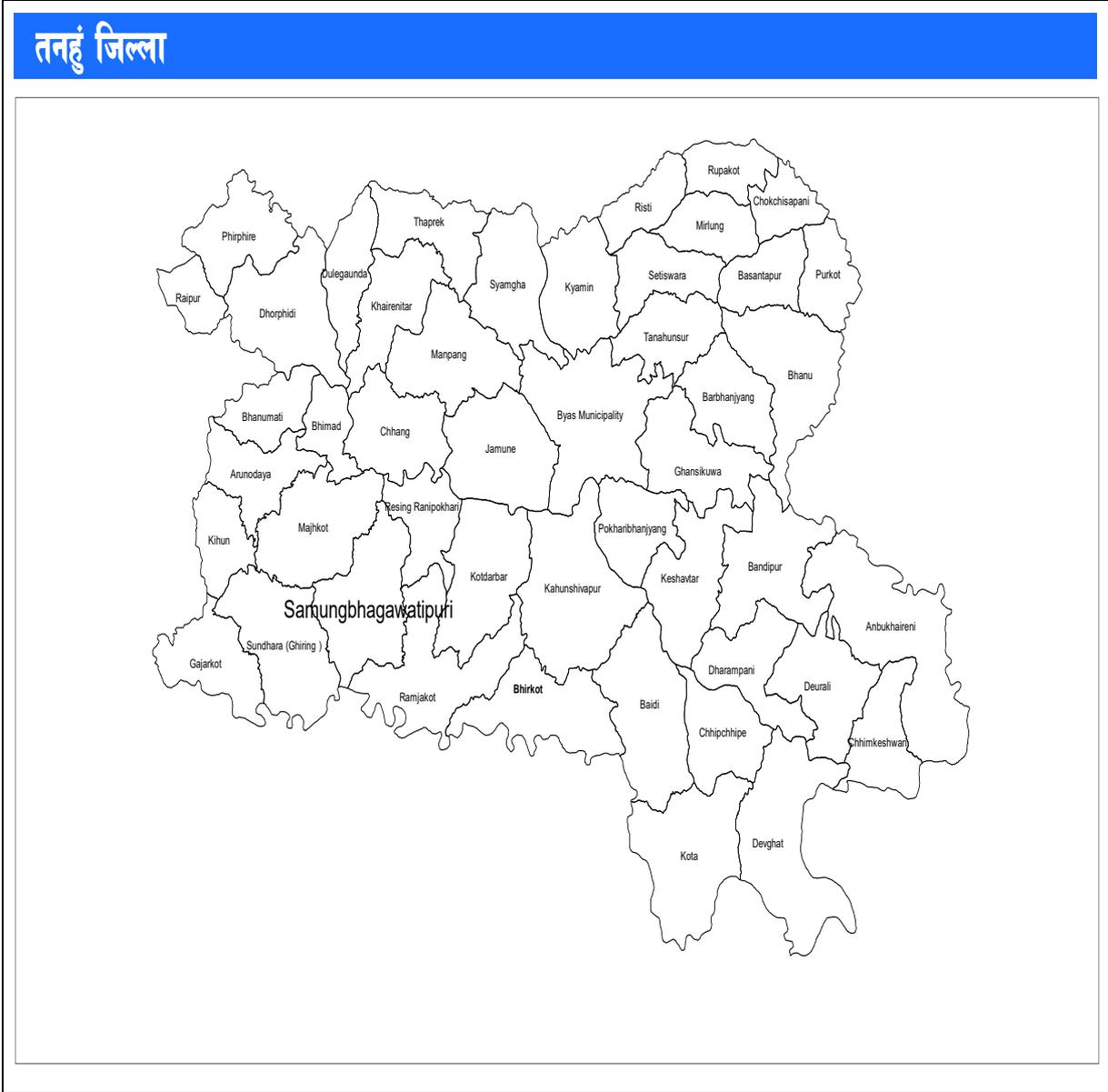
- अपभ्रष्ट आउनसक्ने तत्कालिन आवश्यकताहरूको प्राथमिकिकरण
- पर्याप्त बजेट विनियोजनमा न्यूनता
- प्राथमिक तहको तथ्याङ्कको सहज उपलब्धता
- राजनैतिक स्थिरता एवं स्थानीय सरकार तथा सुशासन
- पर्याप्त प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारीको खटनपटन
- दातृ राष्ट्र तथा संघ, संस्थाहरूको सहयोगको सुनिश्चितता एवं निरन्तरता
- राजनीतिज्ञ तथा योजनाकारहरूको दूरदृष्टि

२. गाउँ विकास समितिको संक्षिप्त जानकारी

२.१ अवस्थिति, सिमाना तथा प्रशासनिक विभाजन

जिल्लाको सदरमुकाम दमौलीबजार को दक्षिणमा यसकाहुँ शिवपुरगाउँ विकास समिति रहेको छ । यसको पूर्वमा ब्यास नगरपालिका, केशवटार र वैदी गाविसहरू, पश्चिममा कोटदरबार र माझकोटगाविसहरू, उत्तरमा ब्यास नगरपालिका र जामुने भञ्ज्याङ गाविस र दक्षिणमा भिरकोट र वैदी गाविसहरू पर्दछन् । राजनैतिक विभाजनका हिसाबले यो गाउँ विकास समिति जिल्लाको निर्वाचन क्षेत्र नं.२ र इलाका नं. ७ अन्तर्गत रहेको छ । ६२ वटा टोल/बस्तिहरूमा विभाजित यस गाउँ विकास

समितिको प्रशासनिक कार्य वडा नं. ६ सुकेपोखरीमा रहेको गाउँ विकास समितिको कार्यालयबाट भई रहेको छ ।

२.२ क्षेत्रफल तथा भूउपयोग

भिरालो धरातलिय स्वरूपले बनेको यो गाउँ विकास समिति समुद्री सतहदेखि २८० मिटर देखि ११५८ मिटर सम्म उचाईमा अवस्थित छ । कुल क्षेत्रफल करिब ७०.४२ वर्ग किलोमीटर रहेको यस गाउँ विकास समितिको भूउपयोग स्थिति निम्नानुसार रहेको छ :

कुल कृषियोग्य भूमि	: ३५.९४%
जंगल क्षेत्र	: ५६.३२%

खोलानाला, आवास तथा अन्य क्षेत्र : ०७.७४%

(श्रोत: गाविस पार्श्व चित्र २०६७)

२.३ जनसंख्या, घरधुरी र जातजाती

यस गा.वि.स.को, जातजातीको वसोवासको स्थिति हेर्दा विविधता रहेको पाईन्छ । वडा भेला, घरधुरी सर्वेक्षण अध्ययनबाट आएको तथ्याङ्क अनुसार हाल यस गाविसमा कुल १३१४ घरधुरी रहेका छन । यस गाविसको कूल जनसंख्या (प्रक्षेपित) ७,१६९मध्ये महिलाको जनसंख्या ४,०५९ अर्थात ५६.६२% र पुरुषको ३,११० अर्थात ४३.३८% रहेको छ । आदिवासी जनजातीको बाहुल्यता रहेको यस गाविसमा आदिवासी जनजातीको ७८.८४%, दलितको १२.०२% र अन्य जातजातीको ९.१४% घरधुरी रहेको छ । विस्तृत विवरण अनुसूची- १ र २ मा दिइएको छ ।

यस गाविसमा एउटा उ.मा.वि., एउटा मा.वि, ३ वटा नि.मा.वि., ६वटा प्राथमिक विद्यालय, ५ वटा बाल विकास केन्द्र र एउटा बोर्डिङ स्कूल रहेका छन् भने ३वटा सेवामूलक कार्यालयहरू उप स्वास्थ्य चौकी १, ईलाका हुलाक कार्यालय १ र गाविसको कार्यालय १ रहेका छन् । त्यसै गरी एउटा मात्र संघ संस्था रहेको तथ्यांकले देखाउँछ ।

गा.वि.स.माखानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यक्रम शुरु भए पछि हालको समयमा दक्ष जनशक्तिको अवस्था हेर्दा सुधारिएको चुलो बनाउने मिस्त्री १५ जना मात्र रहेको देखिन्छ । विस्तृत विवरण अनुसूची- ३ मा दिइएको छ ।

३. खानेपानीको अवस्था

३.१ गाविसको खानेपानीको तुलनात्मक अवस्था

यस गाविसका जम्मा १३१४ घरधुरी मध्ये खानेपानी सेवा प्राप्त घरधुरी ५९७ अर्थात ४५.४३ % र सेवाबाट बञ्चित घरधुरी ७१७ अर्थात ५४.५७ % रहेको छ । जस मध्ये योजनाको धाराबाट पानी खाने ३८.३६ %, कुवाको खानेपानी प्रयोग गर्ने घरधुरी ५९.५१ % र खोला, नदीको खानेपानी प्रयोग गर्ने २.१३% रहेको छ । यसको विवरण अनुसूची-४ मा दिइएको छ ।

पानीको स्रोत सम्बन्धी विवरण : यस गाविसमा कूल १४६ वटा खानेपानीका स्रोतहरूको पहिचान गरिएको

छ । सबैभन्दा धेरै वडा नं १ मा २३ वटा र सबै भन्दा थोरै वडा नं ९ मा ८ वटा स्रोतहरू देखाईएका छन् । विस्तृत विवरण अनुसूची-५ मा दिइएको छ ।

त्यसै गरि गाविसको एउटा वडामा मात्र २ वटा पोखरीहरू भएको तथ्यांकले देखाउँछ । ती पोखरीहरू कंक्रीटबाट बनेका छन् र जनावरको प्रयाजनको लागि बनाईएको देखिन्छ । दुईटै पोखरीको अवस्था मध्यम देखिन्छ । यसको विवरण अनुसूची-६ मा दिइएको छ ।

३.२ खानेपानीको विद्यमान अवस्था

सुबिधास्तर वर्गिकरण गर्दा, गाविसमा रहेका ६२वटा टोल/वस्ति मध्ये पानी थाप्ने स्थान ७० वटा देखिन्छन् । जस मध्ये २२ (३५.४२%) टोलको खानेपानी स्थिति राम्रो, १० वटा (१४.२९%) को स्थिति औसत, १वटा (१.४३%) को स्थिति नराम्रो र बाँकी ३७वटा (५२.८६%) को स्थिति धेरै नराम्रो रहेको छ । विस्तृत विवरण अनुसूची-७ मा देखाइएको छ ।

आ.व. २०७०/०७१ सम्म सम्पन्न भएका २४ योजनाहरू र प्रयोगमा रहेका श्रोतहरू एवम् उक्त योजनाहरूको हालको अवस्था अनुसूची-८ को तालिकामा देखाइएको छ । जस मध्ये ४ वटा योजनाको भौतिक अवस्था राम्रो, १८ वटाको सन्तोषजनक र बाँकी २वटाको खराब देखिन्छ । विभिन्न समयमा सम्पन्न भएका सबै योजनाहरू ग्राभिटी प्रणालीका रहेका छन् । प्राय सबै योजनामा खानेपानी सुरक्षा योजना लागु गर्नु पर्ने, २२ वटा योजनामा स्रोत संरक्षण गर्नु पर्ने, २० वटामा गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने जस मध्ये एउटामा पानीको शुद्धिकरण प्रणाली थप गर्नु पर्ने, सेवा अवधि थप गर्नु पर्ने २ वटा र १३ वटा मा पाईप लाईन र अन्य संरचना मर्मत गर्नु पर्ने देखिन्छ । हाल यस गाविसमा खा.पा.यो. निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको देखिदैन ।

४. स्वास्थ्य र सरसफाइको तुलनात्मक अवस्था

गाउँ स्तरिय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना अध्यावधिक गर्ने सिलसिलामा स्थानीय स्वास्थ्य चौकी संग लिईएको तथ्यांक अनुसार ५ वर्ष भन्दा मुनीका बच्चाहरूको पोषणको अवस्था सामान्य रहेको देखिन्छ । भ्नाडापखाला सम्बन्धी उपचार गरिएका ५ वर्ष मुनिका बच्चाहरूको कूल संख्या ४५८ मध्ये २४ जनाको उप स्वास्थ्य चौकीबाट उपचार गरिएका, ४०५ जनाको ग्रा. स्वा.का. बाट र महिला स्वयंसेविका/मातृ शिशु कार्यकर्ताहरूबाट २९ जनाको उपचार गरिएको देखिन्छ । कुपोषण र भिटामिन ए को कमी देखिएको छैन । विस्तृत विवरण अनुसूची-९ मा देखाइएको छ ।

यस गाविसका टोलहरूको विद्यमान सरसफाइ तथा स्वच्छताको तथ्यांक हेर्दा कूल १३१४ घरधुरी मध्ये १२६४ (९६.९९%) घरमा पक्की चर्पी, २६ (१.९८%) घरमा अस्थायी चर्पी र बाँकी २४ (१.८३%) घरमा चर्पी नभएको तथ्यांकले देखाउँछ ।

१६ वटा सरकारी (सामुदायिक) विद्यालय र एउटा बोर्डिङ स्कूल रहेको यस गाविसमा सबै विद्यालयको आफ्नै भवन छ । विद्यार्थी संख्या छात्रा ९३४, छात्र ७८१ गरी जम्मा १७१५ र शिक्षिका ५६, शिक्षक ५४ गरी जम्मा ११०, विद्यार्थी, शिक्षकको कूल संख्या १८२५ रहेको छ । १७ वटा विद्यालयहरू मध्ये ७ वटामा खानेपानी प्रणाली नै छैन, बाँकी १० वटा मध्ये पनि एउटा संचालनमा छैन र संचालनमा भएका ९ वटा मध्ये पनि २ वटामा खानेपानी प्रयाप्त छैन । त्यसै गरी फोहर फाल्ने खाडल ६ वटा विद्यालयमा छैन र फोहर पानीको निकास ८ वटामा मात्र छ भने पानी शुद्धिकरणका लागि घरेलु विधि अपनाउने विद्यालय ७ वटा छन् । १६ वटा विद्यालयमा शौचालय छ, दिल प्रवेश द्वार वाल विकास केन्द्र चारघरेमा शौचालय छैन । १० वटामा छात्रा र छात्रको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय छ भने ६ वटामा एउटै छ । त्यस्तै भिन्न क्षमता भएकाहरूको पहुँच योग्य शौचालय २ वटा विद्यालयहरूमा छ । शौचालयको लागि पानीको ब्यवस्था ३ वटामा नभएको देखिन्छ । साबुनको ब्यवस्था ७ वटा विद्यालयमा भएको देखिन्छ । २ वटा विद्यालयमा शौचालय संख्या र आकार प्रयाप्त छैन । विस्तृत विवरण अनुसूची-१० मा देखाइएको छ ।

सार्वजनिक संघ संस्थाहरूमा भएको खानेपानी तथा सरसफाइको सुविधा संबन्धमा, प्राप्त तथ्यांक बमोजिम यस गाविसमा ४ वटा संघ संस्थाहरूमध्ये सबैको आफ्नो भवन छ । खानेपानीको सुविधा २ वटामा छ तर संचालनमा छैन । साबुन पानीले हात धुने स्थान कुनैमा पनि छैन । शौचालयको सुविधा २ वटामा छ । महिला र पुरुषको लागि छुट्टा छुट्टै र भिन्न क्षमता भएकाहरूको पहुंच योग्य कुनैमा पनि छैन । फोहर ब्यवस्थापनको अभ्यास, जलाउने देखिन्छ । विस्तृत विवरण अनुसूची-११ मा देखाईएको छ ।

सरसफाइ तथा स्वच्छताको अवस्था: गाविसको जम्मा १३१४ घरधुरी मध्ये १२६४ घरधुरीमा पक्की शौचालय, १३७ घरधुरीमा बायोग्यास जडान भएको, ८९८ घरधुरीमा सुधारिएको आधुनिक चुलो, १०३२ घरधुरीमा फोहर फाल्ने खाडल, ११७६ घरधुरीमा हात धुने ठाउ, ५४४ घरधुरीमा स्वच्छ तरिकाले खानेकुरा ब्यवस्थापन गर्ने गरेको, ११८९ घरधुरीमाभाडा माइने प्लेट फर्म , १२१७ घरधुरीमा भाडा सुकाउने चांग, ९५२ घरधुरीमा करेसाबारी ब्यवस्थापन भएको, ९७३ घरधुरीमा करेसाबारीमा खेर गएको पानी प्रयोग गर्ने गरेको र ६४९ घरधुरीमा पानी शुद्धिकरणको लागि घरेलु विधि अपनाउने गरेको तथ्यांकले देखाउछ । विस्तृत विवरण अनुसूची-१३मा देखाईएको छ । खुला दिसा मुक्त पछिको पूर्ण सरसफाइको अवस्था हेर्दा, सबै घरमा चर्पीको प्रयोग भएको, सबै घरमा जोखिमपूर्ण अवस्थामा साबुन वा अन्य वस्तुले हातधुने बानी भएको, खानेपानीको सुरक्षित ब्यवस्थापन र शुद्धिकरण, व्यक्तिगत सरसफाइमा नियमितता संपूर्ण वडाहरूमा पुरा भएको देखिन्छ भने घरको भित्र र बाहिर ब्यवस्थित ठोस र तरल फोहरको ब्यवस्थापन वडा नं. १ मा मात्र भएको देखिन्छ । सरसफाइका अन्य क्रियाकलापहरूको अवस्था को प्रगति प्रयासरत देखिन्छ । विस्तृत विवरण अनुसूची-१३ मा देखाईएको छ ।

५. गाविसको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना कार्यान्वयन तथा संशोधित कार्य योजना

वडास्तरमा तर्जुमा गरी प्राथमिकता क्रम तोकिएका योजनाहरू ३७ मध्ये लिफ्टिड नयां ८ वटा, १६ वटा ग्राभिटि रहेका छन् । त्यस्तै ६ वटा पुनर्भरण पोखरी निर्माण रहेका छन् भने ७ वटा पि.एस.आई./कुवा रहेका छन् । विस्तृत विवरण अनुसूची-१४ मा देखाईएको छ । गाविस स्तरमा प्रस्ताव गरिएका खानेपानी योजनाहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

गाविसस्तरीय प्राथमिकताक्रम	योजनाको नाम	योजनाको प्रकार	वडा नं	लाभान्वित टोलहरूको नाम	जम्मा लाभान्वित घरधुरी	सेवा नपुगेका घरधुरी
१	मोदीछहरा	लिफ्टिड	४,५,६	वडा नं.४,५,६ का सबैटोलहरू	३१४	३१४
२	पहार्दी	लिफ्टिड	३	माथिल्लो सेटाड	५१	५१
३	लिन्दी	लिफ्टिड	७	धनुवांस	६९	६९
४	आरविन्दी	ग्राभिटि	१	पोखरीछाप, डाडाखुदी	३७	३७
५	लिन्दी	ग्राभिटि	८	ग्याभा(वाकदिप)	२९	२९
६	राधा नि.मा.वि. खा.पा.	ग्राभिटि	९	ग्वास्तुङ्ग		
७	मेघेथुम्की	ग्राभिटि	८	मेघेथुम्की	१५	१५
८	हुक्सेटार	ग्राभिटि	१	हुक्सेटार	१४	१४

९	खोप्ले भर्केनी खा.पा. मर्मत	ग्राभिटी	१	पृथ्वीटोल	७१	७१
१०	धारादी	लिफ्टिङ	२	गैराखुदी, माभकोट, डाडाखुदी, छाप	१०१	१०१
११	चाप मुहान	ग्राभिटी	३	तल्लो सेटाङ्ग	२५	२५
१२	बुल्सात् डी	ग्राभिटी	१	बुल्सात्	९	
१३	पुनर्भरण पोखरी	पोखरी	९	ग्वास्लुङ्ग		
१४	भोर्लादी	कुवा संरक्षण	२	भोर्लादी	९	
१५	दिगर्तुस्वारा	मूल संरक्षण	२	गैराखुदी	४५	४५
१६	वाभाडी	कुवा संरक्षण	१	स्वामीडाडा, वोभाडी	२९	
१७	रामशाला	ग्राभिटी	७	चैनपुर	३०	
१८	खोल्सादी	ग्राभिटी	७	धनुवांस	६९	
१९	ढोक्कोल ल्हु	ग्राभिटी	८	डुम्रीस्वारा	१८	
				जम्मा	९३५	७७१

प्रस्तावित योजनाहरूको प्रक्षेपित जनसंख्या र प्रति ब्यक्ति लागतको आधारमा अनुमानित लागत तयार गर्दा यस गाविसको लागि खानेपानीको सेवा पु-याउन मात्र रु ५९,६३९,००० खर्च लाग्ने देखिन्छ । विस्तृत विवरण अनुसूची-१६ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

प्रस्तावित खानेपानी योजनाहरू निर्माण गर्नको लागि सम्भावित श्रोतहरू :

- उपभोक्ता स्वयं, स्थानीय समुदाय तथा संघ संस्थाहरू
- गाविस
- जि.वि.स.
- खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय
- अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरू
- दातृ राष्ट्र तथा निकायहरू

गाविस स्तरीय अन्य योजनाहरू प्रस्तावित गरिएको छैन ।

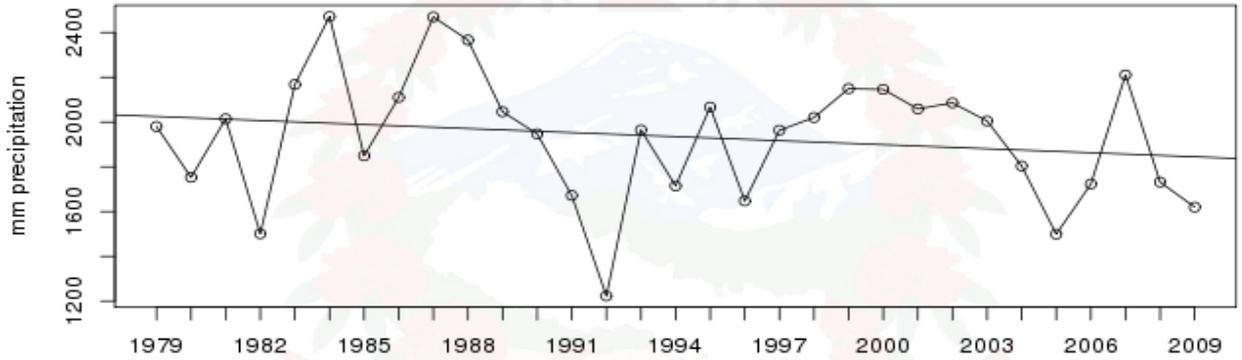
६. जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद् जोखिम न्यूनिकरण

१) तनहुँ जिल्लाको वर्षात तथा तापक्रम

वर्षा र तापक्रमको तथ्यांक जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग अन्तर्गतका मौषम मापन केन्द्रबाट लिएको हो । यो तथ्यांक उक्त विभागको वेबसाइटको जलवायु पोर्टलमा उपलब्ध छ । तनहुँ जिल्लाको हकमा बन्दीपुर, दमौली, रामजाकोट र खैरेनीटार गरि चार ठाउामा मौषम केन्द्र राखिएको छ, चित्रमा प्रस्तुत वर्षातको तथ्यांक उक्त चारै ठाउाका केन्द्रका तथ्यांकहरूको वार्षिक औसत हो भने तापक्रम को तथ्यांक भने दमौली र खैरेनीटारको मात्र रहेको छ ।

क) वर्षा

चित्र १ मा सन १९७९ देखि २००९ सम्मको वार्षिक औषत वर्षात देखाइएको छ । चित्रमा देखाइएजस्तै औषत वर्षात १२०० मि.लि देखि २४०० मि.लि सम्म रहेको छ । न्यूनतम औसत वर्षात रहेका वर्षहरू १९९२, २००५ र १९८२ रहेका छन भने १९८४ र १९८७ मा औषत वर्षाको आंकडा धेरै रहेको छ । गत ३० वर्ष भित्रको समग्र वर्षाको प्रवृत्ति हेर्दा करिब २०० मि.लि का दरले वर्षाको परिमाण घट्टदै गएको देखिन्छ ।

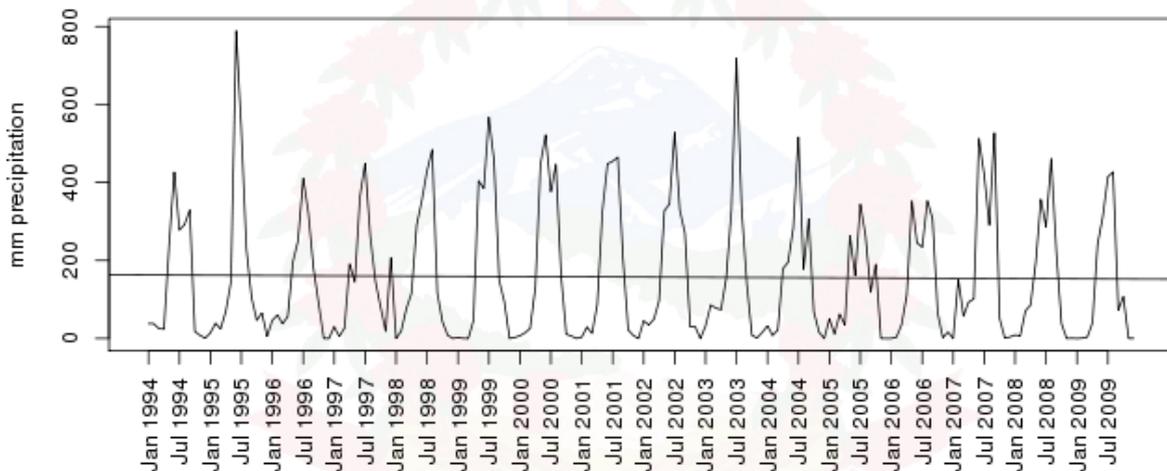

Mean Observed Rainfall From 1979 To 2009 Months January February March April May June July August September
 • October November December for BANDIPUR, DAMAULI, RUMJAKOT, KHAIRINI TAR $\{y = -6.002 \times \text{year} + 13900.0, r = -0.1918, p = 0.3014, S.E. = 0.3014\}$

१९७९ देखि २००९ सम्मको वार्षिक वर्षातको औसत

ख) मासिक औसत वर्षात (१९९४ देखि २००९)

ग्राफ २ मा सन् १९९४ देखि २००९, १५ वर्षको मासिक वर्षातको फरक प्रस्तुत गरिएको छ उच्च वर्षात गर्मी यामको मनसुनको समय, बैशाख महिना देखि भाद्र महिना सम्म देखिन्छ मनसुनको बेलाको मासिक सबभन्दा बढी वर्षातको औसत ४०० - ५०० मिलिमिटर देखिन्छ सन् १९९५ र २००३ मा यो औसत बढेर ७०० मिलिमिटर नाघेको थियो हिउँदको समयमा अतिनै कम वर्षा र कहिले कांही वर्षात् नहुन पनि सक्छ सन् २००७ मा हिउँदको सबभन्दा उच्च वर्षात भएको थियो भने सन् १९९९, २००६, २००८ र २००९ मा हिउँदमा खासै वर्षा भएको देखिदैन यसरी वर्षातको लामो समयको परिवर्तन लाई हेर्दा वार्षिक वर्षातको प्रवृत्ति घट्दो र हिउँदको वर्षात पनि घट्दै छ जसको असरले पानीका श्रोतहरूमा नकारात्मक असर पर्दछ ।

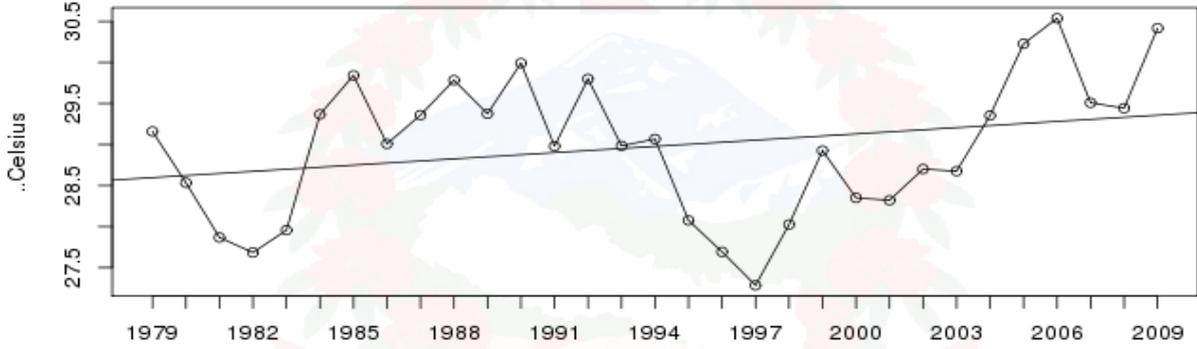

Average Observed Rainfall From 1994 To 2009 for BANDIPUR, DAMAULI, RUMJAKOT, KHAIRINI TAR $\{y = -0.6494 \times \text{year} + 1457.0, r = -0.01747, p = 0.8099, S.E. = 0.8099\}$

१९९४ देखि २००९ सम्मको मासिक वर्षाको औसत

ख) अधिकतम तापक्रम

ग्राफ ३ मा दमौली र खैरेनीटार को दुईवटा केन्द्रहरूको १९७९ देखि २००९ सम्मको अवधिको बार्षिक अधिकतम तापक्रमको औसत तथ्याक्त प्रस्तुत गरिएको छ । तीस वर्षको अवधिमा अधिकतम तापक्रम १९९७ मा २७ डिग्री र २००६ मा ३१ डिग्री सेल्सियस रहेको देखिन्छ भने समग्र तीस वर्षको अधिकतम तापक्रमको औसत करिब १ डिग्री सेल्सियसका दरले बढ्दै गएको देखिन्छ । जल तथा मौसम विज्ञान विभागको वेबसाइटमा न्यूनतम तापक्रमको ग्राफ पनि उपलब्ध छ ।

Average Observed Temp-Max From 1979 To 2009 Months January February March April May June July August September
 ● October November December for DAMAULI, KHAIRINI TAR $y=0.02535 \times \text{year} -21.57, r=0.271, p=0.1403, S.E.=0.1403$

१९८९ देखि २००९ सम्मको अधिकतम तापक्रमको औसत

यस गाविस भित्र समग्रमा जोखिम सम्बन्धी सिकाई र पहिचान निम्नानुसार पाइएको छ:

क्र. सं.	वडा नं.	जोखिम संबन्धी विगतको अनुभव				विश्लेषण र न्यूनिकरण				
		वर्ष	जोखिम	स्थानीय तहमा परेको	स्थानीयको बुझाई	संभावित जोखिम	जोखिमबाट पर्ने सम्ने अप्ठार	प्रभाव पर्ने सम्ने समुदाय	प्रभावको	सम्बन्धित विपद् तथा जोखिम न्यूनिकरणका विकल्पहरू
१	१-९	२०३८	बाढी पहिरो	गाविस भरिमा ८ जनाको मृत्यु, खेतबारी, जनावरहरू बगाएको, घर गोठ पुरिएको	वृक्षारोपण, बाँध बन्धन, चेतनाको अभिवृद्धि	बाढी पहिरो	पानीका मुहान बगाउने, पुर्ने	गाविसका सबै वासिन्दाहरू	३	वृक्षारोपण, बाँध बन्धन, डढेलो रोकथाम आदि
२		२०५८	पहिरो	वडा नं २ मा ३ जनाको मृत्यु, १ जना घाइते, गाई बाखा पुरिएको	वृक्षारोपण, बाँध बन्धन, चेतनाको अभिवृद्धि	बाढी पहिरो				

३	२०५०	चट्याङ	२ वटा गाईवस्तु मरेको र २ जना मानिस घाइते	प्राकृतिक विपदबाट जन धनको क्षति	चट्याङ	जन धनको क्षति हुन सक्ने	गाविसका संपूर्ण वडाहरू	४	सचेतना
४	२०७१	चट्याङ	घरमा क्षति मानिसहरू विस्थापित	प्राकृतिक विपदबाट जन धनको क्षति	खडेरी	मूल सुक्ने	गाविसका संपूर्ण वडाहरूका वासिन्दा	४	मुहान संरक्षण, वृक्षारोपण, पुनर्भरण । पोखरी निर्माण

७. गाविसमा संचालन गरिने अन्य क्रियाकलापहरू

क्र.सं	संचालन गरिने क्रियाकलापहरू	वडा नं.	ठाउँको नाम	अन्दाजी लागत रू हजारमा	कैफियत
१	सार्वजनिक शौचालय निर्माण				
२	पोखरी संरक्षण				
३	पोखरी संरक्षण				
४	वृक्षारोपण र नाली तथा बाल निर्माण				
५	टंकी संरक्षण (बाल लगाउने)				
६	पोखरी निर्माण				
७	टंकी संरक्षण (बाल लगाउने)				
८	ग्रामिण मर्मत सम्भार कार्यकर्ता तालिम	सबै वडाका	१८ जना	४५०	
९	घैटो कार्यक्रम संचालन गर्ने				
१०	सुधारिएको चुलो निर्माण तालिम				

अनुसूचीहरू

अनुसूची-१: प्रत्येक वडाको जनसंख्याको विवरण

वडा नं	घरधुरी	सन् २०११ को जनगणना अनुसार			घरधुरी सर्भेक्षण अनुसार	सन् २०१५ को प्रक्षेपित		
		जम्मा	पुरुष	महिला		जम्मा	पुरुष	महिला
१	३५२	१७४७	८०६	९४१	३२६	१७६५	८१४	९५०
२	११९	६७२	२७५	३९७	१२५	६७९	२७८	४०१
३	१०९	७६१	३३६	४२५	११६	७६९	३३९	४२९
४	१४४	८०४	३४२	४६२	१३६	८१२	३४५	४६७
५	१२४	६५२	२७२	३८०	१०६	६५९	२७५	३८४
६	१११	४८५	१९१	२९४	१०४	४९०	१९३	२९७
७	८५	४८२	२१४	२६८	९९	४८७	२१६	२७१
८	१६४	८९५	३९३	५०२	१७६	९०४	३९७	५०७
९	१४५	६००	२५०	३५०	१२६	६०६	२५३	३५४
जम्मा	१३५३	७०९८	३०७९	४०१९	१३१४	७१६९	३११०	४०५९
		प्रतिशतमा	४३.३८	५६.६२			४३.३८	५६.६२
	औसत प्रति घरधुरी जनसंख्या			५.२५			५.४६	

अनुसूची-२: घरधुरी तथा जातीय समुदाय सम्बन्धी अद्यावधिक तथ्यांक

क्र स.	टोलको नाम	वस्तीको कोड	जम्मा घरधुरी संख्या (सबै घरधुरी)	दलित	जनजाती	धार्मिक अल्प संख्यक	तराई पिछडा वर्ग	अन्य घरधुरी	जम्मा घर धुरी
वडा नं १									
१	हुक्सेटार	३८००२५०१८०१	१४		१४				१४
२	तल्लो भापुटार	३८००२५०१८०२	२६	३	२३				२६
३	रानाभाट टोल	३८००२५०१८०३	२८	७	११			१०	२८
४	भापुटार	३८००२५०१८०४	३७	१	३४			२	३७
५	पथीटोल	३८००२५०१८०५	७१	३	६४			४	७१
६	खोप्ले	३८००२५०१८०६	२०	२	१७			१	२०
७	ग्याभाटार	३८००२५०१८०७	१७	३	१४				१७
८	स्वामीडाडा	३८००२५०१८०८	२९	९	२०				२९
९	बुलसात	३८००२५०१८०९	९		९				९
१०	घयासीडाडा	३८००२५०१८१०	१४	१४					१४
११	धारापानी	३८००२५०१८११	१२	४	८				१२
१२	पोखरीछाप	३८००२५०१८१२	२४		२४				२४
१३	डाडाखुदी	३८००२५०१८१३	१३	२	११				१३
१४	लोक्मा	३८००२५०१८१४	१२		१२				१२

	जम्मा		३२६	४८	२६१	०	०	१७	३२६
वडा नं २									
१	माभकोट	३८००२५०२८०१	१९		१९				१९
२	गैराखुदी	३८००२५०२८०२	४५		४५				४५
३	भोलादी	३८००२५०२८०३	९		९				९
४	मनि चौतारा	३८००२५०२८०४	१४		१४				१४
५	घयासीवास	३८००२५०२८०५	१७		१७				१७
६	वांभो	३८००२५०२८०६	१२		१२				१२
७	वयेरडाडा	३८००२५०२८०७	९		९				९
	जम्मा		१२५	०	१२५	०		०	१२५
वडा नं ३									
१	सेटाङ्ग	३८००२५०३८०१	५१		५१				५१
२	तल्लो सेटाङ्ग	३८००२५०३८०२	२५		२५				२५
३	राम्चे	३८००२५०३८०३	१७		१७				१७
४	नाम्टाहा	३८००२५०३८०४	७		७				७
५	अगरीडाडो	३८००२५०३८०५	९		९				९
६	रैनीडाडा	३८००२५०३८०६	७		७				७
	जम्मा		११६	०	११६		०	०	११६
वडा नं ४									
१	हुँचिङ्ग टोल	३८००२५०४८०१	२०		२०				२०
२	आपथोक	३८००२५०४८०२	२२	३	१९				२२
३	माभकोट	३८००२५०४८०३	१६	७	९				१६
४	मगुडाडा	३८००२५०४८०४	२३		२३				२३
५	लिमास्वारा	३८००२५०४८०५	२५		२५				२५
६	केउराडी	३८००२५०४८०६	२५	६	१९				२५
७	धार्कदी	३८००२५०४८०७	५		५				५
	जम्मा		१३६	१६	१२०				१३६
वडा नं ५									
१	मुसिमाराङ्ग	३८००२५०५८०१	१५		१५				१५
२	लामेस्वारा	३८००२५०५८०२	७		७				७
३	फालभञ्ज्याङ	३८००२५०५८०३	५१		५१				५१
४	सुकेपोखरी	३८००२५०५८०४	६		६				६
५	गैराथोक	३८००२५०५८०५	२७		२७				२७
	जम्मा		१०६	०	१०६			०	१०६
वडा नं ६									
१	लामेस्वारा	३८००२५०६८०१	१७	९	८				१७
२	बाहुनगाउँ	३८००२५०६८०२	२१	९	७			५	२१
३	देउराली	३८००२५०६८०३	९	९					९
४	चन्दनथोक	३८००२५०६८०४	२२	१४	७			१	२२
५	भयनडाडा	३८००२५०६८०५	७	७					७
६	घुमैस्वारा	३८००२५०६८०६	१८		१८				१८
७	तल्लो गाउँ	३८००२५०६८०७	१०	१०					१०
	जम्मा		१०४	५८	४०			६	१०४
वडा नं ७									
१	धनुबास	३८००२५०७८०१	६९		६९				६९
२	चैनपुर	३८००२५०७८०२	३०		३०				३०
	जम्मा		९९	०	९९			०	९९
वडा नं ८									
१	ग्याभा	३८००२५०८८०१	२९		२९				२९
२	मेघेशुम्की	३८००२५०८८०२	१५	२	१३				१५
३	चाकछे	३८००२५०८८०३	५		५				५
४	कोलभञ्ज्याङ	३८००२५०८८०४	१६	२	१४				१६
५	थपनाडाडा	३८००२५०८८०५	१७	१०	७				१७
६	सुरडाडा	३८००२५०८८०६	२५		२५				२५

७	पांडोदी	३८००२५०८८०७	२१		२१				२१
८	लोक्मा	३८००२५०८८०८	१०		१०				१०
९	लाङ्गाबारी	३८००२५०८८०९	१५		१५				१५
१०	छतिवनस्वारा	३८००२५०८८१०	६		६				६
११	डुम्री स्वारा	३८००२५०८८११	१७		१७				१७
	जम्मा		१७६	१४	१६२			०	१७६
वडा नं ९									
१	ग्वास्लुङ्ग क	३८००२५०९८०१	३६		३			३३	३६
२	ग्वास्लुङ्ग ख	३८००२५०९८०२	५४		२			५२	५४
३	ग्वास्लुङ्ग ग	३८००२५०९८०३	३६	२२	२			१२	३६
	जम्मा		१२६	२२	७			९७	१२६
	कूल जम्मा		१३१४	१५८	१०३६	०	०	१२०	१३१४
	प्रतिशत			१२.०२	७८.८४	०.००	०.००	९.१३	१००.००
	टोलको संख्या								
	६२								

अनुसूची-३: गाविसस्तरीय सूचनाहरू

क्र सं	विवरणहरू	वडा नं								
		१	२	३	४	५	६	७	८	९
क	सडकको पहुँच	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ
ख	विद्युतको पहुँच	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ
ग	दक्ष मानवीय जनशक्ति									
	ग्रामिण मर्मत संभार कार्यकर्ता									
	आकाशेपानी संकलन गर्न घैंटो बनाउने									
	सुधारिएको चुलो बनाउने मिस्त्री		३		१	५	२	४		
	स्थानीय चर्पी निर्माण कार्यकर्ता									
	सरसफाइ र स्वच्छता सहजिकरणको लागि श्रोत व्यक्ति									
	ट्वाइलेट रिड बनाउने दक्ष व्यक्ति									
	प्यान बनाउने दक्ष व्यक्ति									
घ	खरिदको लागि उपलब्ध सामग्रीहरू									
	व्यक्तिगत सरसफाइ सामग्रीहरू जस्तै साबुन, ब्रस इत्यादि	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	चर्पी सफा गर्ने सामग्रीहरू									
	प्रयोग हुने ठाउँमा खानेपानीको शुद्धिकरण (क्लोरिन, फिल्टर)	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	खानेपानी योजना मर्मत सम्भारका लागि जगेडा पार्ट पुर्जाहरू									
	चर्पी निर्माणका सामग्रीहरू स्थानीय सामग्रीहरू	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	लिफ्ट गर्ने योजना मर्मत सम्भारका लागि चाहिने द्वितीय पार्टपुर्जाहरू									

गाविसमा कार्यरत विकासशील निकायहरू					
क्र सं	निकायको नाम	संस्थाको किसिम	कामको किसिम तथा प्रकृति	अनुमानित बजेट	कहिले देखि संचालनमा छ
१					

अनुसूची-४: खानेपानीको तुलनात्मक अवस्था

क्र.स.	टोलको नाम	वस्तीको कोड	जम्मा घरधुरी संख्या (सबै घरधुरी)	हाल सम्म खानेपानीको सुबिधा नपुगेको घरधुरी संख्या	योजनाको धारा	कुवा	ढुङ्गे धारा	खोला, नदी	वर्षाको पानी संकलन	जम्मा	पानी भर्ने स्थान		योजनाको वा श्रोतको नाम	
											योजनाबाट	स्रोतबाट		
वडा नं १														
१	हुक्सेटार	३८००२५०१८०१	१४	१४		१४				१४		√	स्यार्काडी कुवा	
२	तल्लो भापुटार	३८००२५०१८०२	२६	०	२६					२६	√		भुकुलुक	
३	रानाभाट टोल	३८००२५०१८०३	२८	०	२८					२८	√		भुकुलुक	
४	भापुटार	३८००२५०१८०४	३७	०	३७					३७	√		भुकुलुक	
५	पृथ्वीटोल	३८००२५०१८०५	७१	०	७१					७१	√		खोप्ने भरकेनी	
६	खोप्ले	३८००२५०१८०६	२०	०	२०					२०	√		पिन्सिडी	
७	ग्याभाटार	३८००२५०१८०७	१७		१७					१७	√		पिन्सिडी	
८	स्वामीडाडा	३८००२५०१८०८	२९	०	२९					२९	√		पिन्सिडी	
९	बुलसात	३८००२५०१८०९	९	०	९					९	√		पिन्सिडी	
१०	घयासीडाडा	३८००२५०१८१०	१४	०	१४					१४	√		पिन्सिडी	
११	धारापानी	३८००२५०१८११	१२	०	१२					१२	√		चांपखोला	
१२	पोखरीछाप	३८००२५०१८१२	२४	२४		२४				२४		√	डिगनुंबारी	
१३	डाडाखुदी	३८००२५०१८१३	१३	१३		१३				१३		√	डिगनुंबारी, कोल्डी	
१४	लोक्मा	३८००२५०१८१४	१२		१२					१२	√		अर्खाल्डी	
जम्मा			३२६	५१	२७५	५१	०	०	०	३२६	११	३		
वडा नं २														
१	माभकोट	३८००२५०२८०१	१९	१९		१९				१९		√	वाव-याण्डी,	
२	गौराखुदी	३८००२५०२८०२	४५	०		४५				४५		√	डिगनुं स्वारा	
३	भोर्लादी	३८००२५०२८०३	९	०	९					९	√		थलान्जो	
४	मनि चौतारा	३८००२५०२८०४	१४	०	१४					१४	√		वाव-याण्डी,	

५	घयासीवास	३८००२५०२८०५	१७	१७		१७			१७		√	भालादी कुवा
६	वांभो	३८००२५०२८०६	१२	०	१२				१२	√		वाव-याण्डी,
७	वयेरडाडा	३८००२५०२८०७	९	०	९				९	√		सिमाल्डी
	जम्मा		१२५	३६	४४	८१	०	०	१२५	४	३	
वडा नं ३												
१	सेटाङ्ग	३८००२५०३८०१	५१	५१		५१			५१		√	पहारडी, भल्याडी
२	तल्लो सेटाङ्ग	३८००२५०३८०२	२५	२५		२५			२५		√	चापडी कुवा
३	राम्चे	३८००२५०३८०३	१७	१७		१७			१७		√	वोक्सेडी, भोर्लाघराम
४	नाम्टाहा	३८००२५०३८०४	७	७		७			७		√	नाम्टाहादी
५	अगरीडाडो	३८००२५०३८०५	९	९		९			९		√	धारदी कुवा
६	रैनीडाडा	३८००२५०३८०६	७	७		७			७		√	भल्याडी
	जम्मा		११६	११६	०	११६	०	०	११६	०	६	
वडा नं ४												
१	हुँचिङ्ग टोल	३८००२५०४८०१	२०	२०		२०			२०		√	चापडी कुवा
२	आंपथोक	३८००२५०४८०२	२२	२२		२२			२२		√	चापडी कुवा
३	माभाकोट	३८००२५०४८०३	१६	१६		१६			१६		√	पोङ्ग्यादी क
४	मगुडाडा	३८००२५०४८०४	२३	२३		२३			२३		√	जरूवाडी
५	लिमास्वारा	३८००२५०४८०५	२५	०	२५				२५	√		वाव-याण्डी
६	केउराडी	३८००२५०४८०६	२५	२५		२५			२५		√	कुवा
७	धार्कदी	३८००२५०४८०७	५	५		५			५		√	भालादी
	जम्मा		१३६	१३६	२५	१११			१३६	१	६	
वडा नं ५												
१	मुसिमाराङ्ग	३८००२५०५८०१	१५	१५		१५			१५		√	भूलभुले
२	लामेस्वारा	३८००२५०५८०२	७	७		७			७		√	कुवा
३	फालभञ्ज्याड	३८००२५०५८०३	५१	०	५१				५१	√		टूलोधारा, पोङ्ग्यादी
४	सुकेपोखरी	३८००२५०५८०४	६	०	६				६	√		भिरूडी
५	गैराथोक	३८००२५०५८०५	२७	२७		२७			२७		√	वलौदी कुवा
	जम्मा		१०६	४९	५७	४९	०	०	१०६	२	३	
वडा नं ६												

१	लामेस्वारा	३८००२५०६८०१	१७	१७		१७			१७		√	नया पंधेरो
२	बाहुनगाउँ	३८००२५०६८०२	२१	२१		२१			२१		√	नया पंधेरो
३	देउराली	३८००२५०६८०३	९	९		९			९		√	बाहुनडी
४	चन्दनथोक	३८००२५०६८०४	२२	२२		२२			२२		√	नया पंधेरो
५	भयनडाडा	३८००२५०६८०५	७	७		७			७		√	वोसेडी कुवा
६	घुर्मेस्वारा	३८००२५०६८०६	१८	१८		१८			१८		√	वोसेडी कुवा
७	तल्लो गाउँ	३८००२५०६८०७	१०	१०		१०			१०		√	वोसेडी कुवा
	जम्मा		१०४	१०४	०	१०४	०	०	१०४	०	७	
वडा नं ७												
१	धनुवास	३८००२५०७८०१	६९	६९		६९			६९		√	लुप्चोखोला, स्वामीकुवा, लिन्दी, लिखादी
२	चैनपुर	३८००२५०७८०२	३०	०	३०				३०	√		रामशाला धारा
	जम्मा		९९	६९	३०	६९	०	०	९९	१	१	
वडा नं ८												
१	ग्याभा	३८००२५०८८०१	२९	२९		२९			२९		√	लोकोडोम, ग्याभा, अग्याडी
२	मेघेथुम्की	३८००२५०८८०२	१५	१५		१५			१५		√	धावडी कुवा
३	चाकछे	३८००२५०८८०३	५	५				५	५		√	चासेखोला
४	कोलभञ्ज्याङ	३८००२५०८८०४	१६	०	१६				१६	√		रोसी भञ्ज्याङ
५	थपनाडाडा	३८००२५०८८०५	१७	१७				१७	१७		√	चासेखोला
६	सुरडाडा	३८००२५०८८०६	२५	०	२५				२५	√		खेरोखोला
७	पांडोर्दी	३८००२५०८८०७	२१	२१		२१			२१		√	चांपडी
८	लोकमा	३८००२५०८८०८	१०	१०		१०			१०		√	लिण्डी
९	लाङ्गावारी	३८००२५०८८०९	१५	०	१५				१५	√		रोसी भञ्ज्याङ
१०	छतिवनस्वारा	३८००२५०८८१०	६	६				६	६		√	चासेखोला
११	डुम्री स्वारा	३८००२५०८८११	१७	१७	१७				१७		√	लिण्डी
	जम्मा		१७६	१२०	७३	७५	२८		१७६	३	८	
वडा नं ९												
१	ग्वास्तुङ्ग क	३८००२५०९८०१	३६	३६		३६			३६		√	लिण्डी/किलुडी
२	ग्वास्तुङ्ग ख	३८००२५०९८०२	५४	०		५४			५४		√	लिण्डी/किलुडी

३	ग्वास्तुङ्ग ग	३८००२५०९८०३	३६	०		३६				३६		√	लिण्डी / किल्डी
	जम्मा		१२६	३६	०	१२६	०	०		१२६	०	३	
	कूल जम्मा		१३१४	७१७	५०४	७८२	०	२८	०	१३१४	२२	४०	
	प्रतिशत			५४.५७	३८.३६	५९.५१	०.००	२.१३	०.००	१००.०	३५	६५	
	टोलको संख्या ६२												

अनुसूची-५: पानीको स्रोत सम्बन्धी विवरण

क्र.सं	स्रोतको नाम/किसिम	स्रोतको कोड	Safe Yield l/s	अवस्थित वडा नं	प्रयोगमा छ/छैन	स्रोत रहेको जग्गा दर्ता भएको/ नभएको	विवाद छ/छैन	गुणस्तर	स्रोतको वर्तमान प्रयोग/योजनाको नाम र प्रकार	प्रस्तावित योजनाको नाम र प्रकार	स्रोत संरक्षणको आवश्यकता	स्रोत वरिपरीको वातावरण
१	फलामडी मूल	38002501901		१	छ	भएको	छैन	२				
२	कवाडी खोला मूल	38002501902		१	छ	भएको	छैन	३				
३	सोक्मडी मूल	38002501903		१	छ	भएको	छैन	३				
४	चांपखोला मूल	38002501904		१	छ	नभएको	छैन	२				
५	लिण्डीखोला, खोला	38002501905		१	छ	भएको	छैन	२	लिण्डीखोला /ग्राभिटी			
६	बेल्टार मूल	38002501906		१	छ	भएको	छैन	३				
७	बुलसात डी मूल	38002501907		१	छ	नभएको	छैन	३				
८	वाक्केपानी मूल	38002501908		१	छ	भएको	छैन	३				
९	बोक्मडी मूल	38002501909		१	छ	नभएको	छैन	३				
१०	हुल्माडी मूल	38002501910		१	छ	नभएको	छैन	३				
११	अर्खाल्डी मूल	38002501911		१	छ	नभएको	छैन	३				
१२	पांडाडी मूल	38002501912		१	छ	नभएको	छैन	३				
१३	डिगुर्तुबारी मूल	38002501913		१	छ	नभएको	छैन	३				
१४	कोलडी मूल	38002501914		१	छ	नभएको	छैन					
१५	मोचाबारी मूल	38002501915		१	छ	नभएको	छैन	३				
१६	पोड्याडी मूल	38002502916		२	छ	नभएको	छैन	३				
१७	धाराडी मूल	38002502917		२	छ	नभएको	छैन	३				

१८	भोर्लाडी मूल	38002502918		२	छ	नभएको	छैन	३				
१९	बाव-याण्डी मूल	38002502919		२	छ	नभएको	छैन	२				
२०	बाव-याण्डी मूल ख	38002502920		२	छ	नभएको	छैन	३				
२१	बाव-याण्डी मूल ग	38002502921		२	छ	नभएको	छैन	३				
२२	ठलान्भो डी मूल	38002502922		२	छ	नभएको	छैन	४				
२३	भोर्लाडी मूल ख	38002502923		२	छ	नभएको	छैन	३				
२४	कालीमिटि खोल्सी, खोल्सी	38002502924		२	छ	नभएको	छैन	३				
२५	पोड्याडी खोला मूल	38002502925		२	छ	नभएको	छैन	३				
२६	माथिल्लो बेलडी मूल	38002502926		२	छ	नभएको	छैन	३				
२७	तल्लो बेलडी पोखरी	38002502927		२	छ	नभएको	छैन	४				
२८	हुल्माडी मूल	38002502928		२	छ	नभएको	छैन	३				
२९	डिगुर्तस्वारा पोखरी	38002502929		२	छ	भएको	छैन	३				
३०	म्होज्याडी मूल	38002502930		२	छ	नभएको	छैन	३				
३१	डिगुर्तबारी मूल	38002502931		२		नभएको	छैन	३				
३२	लिन्ह मूल	38002502932		२	छ	नभएको	छैन	३				
३३	पिन्सिडीखोला, वच्यानी छहरा	38002502933		२	छ	नभएको	छैन	२	पिन्सिडी खा.पा. / ग्राभिटी			
३४	पिन्सिडीखोला, मूल ख	38002502934		२	छ	नभएको	छैन	२				
३५	सपाङ्दी मूल	38002503935		३	छ	नभएको	छैन	२				
३६	धाराडी मूल	38002503936		३	छ	नभएको	छैन	२				
३७	भिरुडी मूल	38002503937		३	छ	नभएको	छैन	२				
३८	भूर्मेल मूल	38002503938		३	छ	नभएको	छैन	२				
३९	कराङ्डी, सपाङ्डी	38002503939		३	छ	नभएको	छैन	२				
४०	अग्रीखोला, खोला	38002503940		३	छ	नभएको	छैन	२				
४१	खानी खोला मूल	38002503941		३	छैन	नभएको	छैन	२				

४२	थेरानीखोला मूल	38002503942		३	छैन	नभएको	छैन	२				
४३	बडहरे मूल	38002503943		३	छैन	नभएको	छैन	२				
४४	डासाराखोला मूल	38002503944		३	छैन	नभएको	छैन	२				
४५	सिरिडी पानी मूल	38002503945		३	छैन	नभएको	छैन	२				
४६	चापाडी पानी मूल	38002503946		३	छ	भएको	छैन	२				
४७	भोर्लाधराम मूल	38002503947		३	छ	नभएको	छैन	२	भोर्लाधराम टंकी			पहिरोको जोखिम रहेको क्षेत्र
४८	जमुरान्डी मूल	38002503948		३	छैन	नभएको	छैन	२				
४९	माथिल्लो नाम्ताहा मूल	38002503949		३	छ	नभएको		२				
५०	तल्लो नाम्ताहा मूल	38002503950		३	छैन	नभएको	छैन	२				
५१	बोसेडी मूल	38002503951		३	छ	भएको	छैन	२				
५२	घयासीडाडा पंधेरो मूल	38002504952		४	छ	नभएको	छैन	२				
५३	कुवा मूल	38002504953		४	छ	नभएको	छैन	२				
५४	कुवा ख मूल	38002504954		४	छ	नभएको	छैन	२				
५५	जरूवाडी मूल	38002504955		४	छ	नभएको	छैन	३				
५६	चांपाडीमूल	38002504956		४	छ	नभएको		२				
५७	भोर्लाडी मूल	38002504957		४	छ	नभएको		२				
५८	क्योराडी मूल	38002504958		४	छ	नभएको	छैन	२				
५९	पनेरू पंधेरो मूल	38002504959		४	छ	नभएको		२				
६०	बेल्ली मूल	38002504960		४	छ	भएको	छैन	२				
६१	सेरकाडी मूल	38002504961		४	छैन	नभएको		२				
६२	माथिल्लो सेरकाडी मूल	38002504962		४	छ	नभएको	छैन	२				
६३	चिमन्तु मुल	38002504963		४	छैन	नभएको	छैन	२				
६४	मालगेडी मूल	38002504964		४	छैन	नभएको		२				

६५	सामान्डी मूल	38002504965		४	छ	नभएको	छैन	२				
६६	भिरूडी पधेरो मूल	38002505966		५	छ	नभएको		२				
६७	हिल्लीखोला मूल	38002505967		५	छ	नभएको	छैन	२				
६८	बेल्टारी मूल	38002505968		५	छैन	नभएको		२				
६९	बडहरे खोला मूल	38002505969		५	छ	नभएको		२				
७०	ढोङ्गेखोला, खोला	38002505970		५	छ	भएको	छैन	२				
७१	विफारे कुवा मूल	38002505971		५	छ	भएको		२				
७२	विफारे धारा मूल	38002505972		५	छ	भएको		२				
७३	विफारे धारा मूल ख	38002505973		५	छ	नभएको		२				
७४	रिजाल्डी मूल	38002505974		५	छ	भएको	छैन					
७५	ठूलोधारा मूल	38002505975		५	छ	भएको		२				
७६	धाराडी पानी मूल	38002505976		५	छ	भएको		२				
७७	काफल्डी तल्लो मूल	38002505977		५	छ	नभएको	छैन	२				
७८	काफल्डी खोला मूल	38002505978		५	छैन	भएको		२				
७९	बाहुन्डी मूल	38002506979		६	छ	भएको	छैन	२				
८०	नया पधेरो मूल	38002506980		६	छ	भएको		२				
८१	भोर्लाडी मूल	38002506981		६	छ	भएको		२				
८२	कलाण्डी मूल	38002506982		६	छैन	नभएको		२				
८३	भयनडाडा पधेरो मूल	38002506983		६	छ	भएको		२				
८४	बाहुन पधेरो मूल	38002506984		६	छ	भएको		३				
८५	ठूलोधारा मूल	38002506985		६	छ	भएको		२				
८६	बाटोमाथि मूल	38002506986		६	छ	नभएको		२				
८७	कोप्पाडी मूल	38002506987		६	छ	भएको	छैन	३				
८८	चामगैरी मूल	38002506988		६	छ	भएको		३				

८९	स्वामीकुवा मूल	38002507989		७	छैन	नभएको		३			
९०	खोल्साडी पंधेरो मूल	38002507990		७	छ	नभएको	छैन	२			
९१	लुप्चोखोला, खोला	38002507991		७	छैन	नभएको	छैन	२			
९२	लिखिरडी पंधेरो मूल	38002507992		७	छ	भएको		२			
९३	लिण्डी पानी मूल	38002507993		७	छ	भएको		२			
९४	विचारडी मूल	38002507994		७	छ	नभएको		३			
९५	रामशाला क मूल	38002507995		७	छ	नभएको	छैन	२			
९६	रामशाला ख मूल	38002507996		७	छ	नभएको		२			
९७	बेलगौरा मूल	38002507997		७	छैन	नभएको		३			
९८	वाटोखोला पंधेरो मूल	38002507998		७	छ	नभएको		२			
९९	रैसीडाडा मूल	38002508999		८	छ	नभएको		२			
१००	चाँप मूल	25089100		८	छ	भएको	छैन	२	चाँप खा.पा/टंकी		
१०१	पोड्याडी मूल	25089101		८	छ	भएको	छैन	३			
१०२	रानाडी	25089102		८	छ	भएको		२			
१०३	लिन्हू मूल	25089103		८	छ	नभएको		२			
१०४	ग्याभापानी मूल	25089104		८	छ	नभएको		२			
१०५	लोकोडोम मूल	25089105		८	छ	भएको	छैन	२			
१०६	अ-याडी मूल	25089106		८	छैन	भएको		३			
१०७	वाक्डी मूल	25089107		८	छ	भएको	छैन	३			
१०८	मनाउडी मूल	25089108		८	छैन	नभएको	छैन	२			
१०९	मनाउडी कुवा मूल	25089109		८	छ	नभएको		२			
११०	वोचाडडी मूल	25089110		८	छैन	नभएको		२			
१११	चासेखोला, खोला	25089111		८	छ	नभएको		२			
११२	धारापानी मूल	25089112		८	छ	नभएको		२			

११३	भिरुडी मूल	25089113		८	छैन	भएको		२				
११४	डिगोवा पानी मूल	25089114		८	छैन	नभएको		२				
११५	लिन्डीपानी मूल	25099115		९	छ	नभएको		२	लिण्डी किलुडी खा.पा./ग्राभिटी			
११६	किलुडी पानी मूल	25099116		९	छ	नभएको	छैन	२	लिण्डी किलुडी खा.पा./ग्राभिटी			
११७	रानीस्वारा पधेरो	25099117		९	छ	नभएको	छैन	२				
११८	वरूनडी मूल	25099118		९	छ	नभएको		३				
११९	धारापानी मूल	25099119		९	छैन	नभएको		२				
१२०	बांसपानी मूल	25099120		९	छैन	भएको		२				
१२१	कोटले पानी मूल	25099121		९	छ	नभएको	छैन	२				
१२२	नरकटे पानी मूल	25099122		९	छैन	नभएको	छैन	२				
१२३	वारवेण्डी मूल	25049123		४	छैन	नभएको	छैन	२				
१२४	ढार्कादी कुवा मूल	25049124		४	छ	भएको	छैन	२				
१२५	सिमाल्दी मूल	25039125		३	छ	भएको	छैन	२				
१२६	लडक स्वारा सिमाल्दी	25039126		३	छ	भएको	छैन	२				
१२७	रउदी मूल	25039127		३	छैन	भएको	छैन	२				
१२८	दुमिसपानी मूल	25039128		३	छ	नभएको	छैन	२				
१२९	वाक्ले कुवाडी मूल	25039129		३	छैन	भएको	छैन	२				
१३०	गिन्दरी खोला मूल	25039130		३	छैन	नभएको	छैन	२				
१३१	मुकुर्लु खोला मूल	25019131		१	छ	नभएको	छैन	२				
१३२	रोसीडी मूल	25019132		१	छ	नभएको	छैन	२				
१३३	सेरकाडी मूल	25019133		१	छ	नभएको	छैन	२				
१३४	पाक्मराम्डी मूल	25019134		१	छ	नभएको	छैन	२				
१३५	कदमखोला मूल	25019135		१	छैन	नभएको		२				
१३६	केसिडीखोला मूल	25019136		१	छ	नभएको	छैन	२				

१३७	टोङ्केखोला मूल	25019137		४,६	छैन	भएको	छैन	२				
१३८	मोदी छहरा, खोला	25049138		४	छैन	नभएको	छैन	२				
१३९	धाप पखेरा	25019139		१	छ	भएको	छैन	२	धाप पखेरा खा.पा./ग्राभिटी			
१४०	लोकोखोला मूल	25019140		१	छ	भएको	छैन	२	धाप पखेरा खा.पा./ग्राभिटी			
१४१	पहारडी मूल	25039141		३	छ	नभएको	छैन	२				
१४२	भर्ल्याडी मूल	25039142		३	छ	नभएको	छैन	२				
१४३	डिगापपारी मूल	25039143		३	छ	नभएको	छैन	२				
१४४	ढोक्कोल्ला	25089144		८	छ	भएको	छैन	२				
१४५	आरविण्डी	25019145		१	छ	भएको	छैन	२				
१४६	मोदी छहरा मूल	25049146		४	छ	नभएको	छैन	२				

अनुसूची-६ विद्यमान पोखरीहरू र तिनको अवस्था

विवरण/ टोलको नाम	वडा नं १	वडा नं १	वडा नं.	वडा नं.	वडा नं.	वडा नं.	वडा नं.	वडा नं.	वडा नं.	वडा नं.
पोखरीको नाम	पोखरीछाप	पोखरीछाप								
अवस्था	मध्यम	मध्यम	मध्यम	नराम्रो	नराम्रो	नराम्रो	मध्यम	नराम्रो	मध्यम	नराम्रो
माटोको भराई छ/छैन	छ	छ		छ	छ	छ	छ	छ	छ	
उद्देश्य	जनावरको लागि	जनावरको लागि	जनावरको लागि	जनावरको लागि		जनावरको लागि	जनावरको लागि	जनावरको लागि		जनावरको लागि
प्रयोग भएका सामग्री	कंक्रीट बाट	कंक्रीट बाट								
पोखरीको भुईँमा	√	√								
चारै तर्फ (sides)	√	√								

अनुसूची-७: खानेपानीको सुविधास्तर निर्धारण

क्र स.	टोलको नाम	पानी थाप्ने स्थान	घर संख्या	पानी ल्याउन लाग्ने औसत समय, ग्रेडिड मिनेटको आधारमा	पानीको परिमाण (उपलब्धता औसत)	पानीको गुणस्तर	स्रोतको विश्वसनियता	सुविधास्तर (समग्रमा)
वडा नं १								
१	हुक्सेटार	कुवा	१४	१	२	३	१	३
२	तल्लो भ्नापुटार	धारा	२६	१	२	१	१	२
३	रानाभाट टोल	धारा	२८	१	२	१	१	२
४	भ्नापुटार	धारा	३७	१	२	१	१	२
५	पृथ्वीटोल	धारा	७१	१	२	१	१	२
६	खोप्ले	धारा	२०	१	१	१	१	१
७	ग्याभ्नाटार	धारा	१७	१	१	१	१	१
८	स्वामीडाडा	धारा	२९	१	१	१	१	१
९	बुलसात	धारा	९	१	१	१	१	१
१०	घयासीडाडा	धारा	१४	१	१	१	१	१
११	धारापानी	धारा	१२	१	१	२	१	२
१२	पोखरीछाप	कुवा	२४	४	२	४	१	४
		खोला		२	१	४	१	४
		कुवा		२	१	४	१	४
१३	डाडाखुदी	कुवा	१३	३	२	४	१	४
१४	लोक्मा	धारा	१२	१	२	१	१	२
	जम्मा		३२६					
वडा नं २								
१	माभुकोट	कुवा	१९	४	३	३	२	४
२	गौराखुदी	धारा	४५	४	२	४	१	४
३	भोर्लादी	धारा	९	१	१	१	१	१
४	मनि चौतारा	धारा	१४	१	१	१	१	१
५	घयासीवास	धारा	१७	१	१	१	१	१
६	वांभो	धारा	१२	१	१	१	१	१
७	वयेरडाडा	धारा	९	१	१	१	१	१
	जम्मा		१२५					
वडा नं ३								
१	सेटाङ्ग	धारा	५१	३	२	४	१	४
२	तल्लो सेटाङ्ग	धारा	२५	१	२	४	१	४
३	राम्चे	कुवा	१७	४	३	४	१	४
४	नाम्टाहा	कुवा	७	२	३	४	१	४
५	अगरीडाडो	कुवा	९	३	१	४	१	४
६	रैनीडाडा	कुवा	७	३	२	४	१	४

	जम्मा		११६					
वडा नं ४								
१	हुँचिङ्ग टोल	कुवा	२०		४	३	१	४
२	आपथोक	कुवा	२२	४	४	३	१	४
३	माभाकोट	कुवा	१६	४	३	३	१	४
४	मगुडाडा	कुवा	२३	४	३	३	१	४
५	लिमास्वारा	धारा	२५	४	३	२	१	४
६	केउराडी	कुवा	२५	४	३	२	१	४
७	धार्कदी	कुवा	५	४	३	३	१	४
	जम्मा		१३६					
वडा नं ५								
१	मुसिमाराङ्ग	कुवा	१५	२	१	२	१	२
२	लामेस्वारा	कुवा	७	१	१	१	१	१
३	फालभञ्ज्याङ	धारा	५१	१	१	१	१	१
४	सुकेपोखरी	धारा	६	१	१	१	१	१
५	गैराथोक	कुवा	२७	४	४	३	१	४
	जम्मा		१०६					
वडा नं ६								
१	लामेस्वारा	धारा	१७	४	४	३	२	४
२	बाहुनगाउँ	पधेरो	११	३	२	४	२	४
		कुवा	१०	३	४	४	२	४
३	देउराली	कुवा	९	४	३	३	२	४
४	चन्दनथोक	कुवा	२२	४	३	३	२	४
५	भयनडाडा	पधेरो	७	३	२	४	२	४
६	घुमेस्वारा	कुवा	१८	४	४	३	२	४
७	तल्लो गाउँ	कुवा	१०	४	४	३	२	४
	जम्मा		१०४					
वडा नं ७								
१	धनुबास	खोला	१५	४	२	२	१	४
		कुवा	२०	४	२	२	२	४
		कुवा	२१	४	३	२	२	४
		कुवा	१३	४	२	२	२	४
२	चैनपुर	धारा	३०	१	१	१	१	१
	जम्मा		९९					
वडा नं ८								
१	ग्याभा	कुवा	१०	३	४	२	३	४
		कुवा	९	४	२	२	२	४
		कुवा	१०	४	२	२	२	४
२	मेघेथुस्की	कुवा	१५	४	२	२	१	४
३	चाक्छे	कुवा	५	२	१	२	१	२
४	कोलभञ्ज्याङ		१६	१	१	२	१	२
५	थपनाडाडा	खोला	१७	२	१	२	१	२
६	सुरडाडा	धारा	२५	१	१	१	१	१

७	पांडोर्दी	धारा	२१	१	१	१	१	१
८	लोक्मा	कुवा	१०	१	१	१	१	१
९	लाङ्गाबारी	धारा	१५	१	१	१	१	१
१०	छतिवनस्वारा	धारा	६	१	१	१	१	१
११	डुम्री स्वारा	कुवा	१७	४	२	३	१	४
	जम्मा		१७६					
वडा नं ९								
१	ग्वास्तुङ्ग क	मुहान	३६	१	१	१	१	१
२	ग्वास्तुङ्ग ख	धारा	५४	१	१	१	१	१
३	ग्वास्तुङ्ग ग	दुङ्गेधार	३६	१	१	१	१	१
	जम्मा		१२६					
	कूल जम्मा		१३१४					
		Category 1	32(45.71%)		31(44.29%)	27(38.57%)	55(78.57%)	22(31.42%)
	टोलको संख्या ६२+८ = ७०	Category 2	6(8.57%)	20 (28.57%)	15(21.43 %)	14(20.00%)		10 (14.29%)
		Category 3	8(11.43%)	11 (15.71%)	14(20.00%)	1(1.43%)		1(1.43%)
		Category 4	24(34.29%)	8(11.43%)	14(20.00%)	0		37(52.86%)

अनुसूची-द: आ.व. २०७०/०७१ सम्म सम्पन्न भएका २४ वटा खानेपानी योजनाहरू र प्रयोगमा रहेका श्रोतहरू एवम् उक्त योजनाहरूको हालको अवस्था

क्र.सं	योजनाको नाम	हाल प्रयोगमा रहेका श्रोतहरू	योजनाको प्रकार	वडा नं	जम्मा लाभान्वित घर धुरीहरू	योजनाबाट लाभान्वित टोलहरूको नाम/घरधुरी	सहयोगी निकाय	सेवा सन्चालन भएको वर्ष	योजनाको भौतिक अवस्था	सुधार गर्नु पर्ने
१	भिरूडी	भिरूडी	ग्राभिटि	६	२३	लामेस्वारा २३	जि.वि.स.	२०४८	नराम्रो	WSPलागु गर्नु पर्ने, पाईप लाईन लगायत अन्य संरचनाहरू मर्मत गर्ने, पानीको गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने, श्रोत संरक्षण
२	बाहुनडी पंधेरो	बाहुनडी पंधेरो	ग्राभिटि	६	१६५	वडा नं. ४,५,६ का टोलहरू	गाविस	२०७०	संतोष जनक	WSPलागु गर्नु पर्ने, पानीको गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने, श्रोत संरक्षण
३	बेलडी	बेलडी	ग्राभिटि	६	१९	देउराली ९, तल्लो गाउ १०	गाविस	२०७०	संतोष जनक	WSPलागु गर्नु पर्ने, पानीको गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने, श्रोत संरक्षण
४	मालगेडी	मालगेडी	ग्राभिटि	६	१८	घुमेस्वारा १८	गाविस	२०७०	संतोष जनक	WSPलागु गर्नु पर्ने, पानीको गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने, श्रोत संरक्षण
५	स्यार्कादी	स्यार्कादी	कुवा	६	१८	घुमेस्वारा १८	गाविस	२०७०	संतोष जनक	WSPलागु गर्नु पर्ने, पानीको गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने, श्रोत संरक्षण
६	पोलाङ्गदी	पोलाङ्गदी	कुवा	६	१७	लामेस्वारा १७	गाविस	२०७०	संतोष जनक	छैन
७	कोपाडी	कोपाडी	कुवा	६	१८	घुमेस्वारा १८	गाविस	२०६८	संतोष जनक	पानीको गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने, श्रोत संरक्षण
८	ठूलो धारा	ठूलो धारा	ग्राभिटि	५	४७	ढोडोम ७, बाटोमुनी १२, जमिनदार टोल ४, बाटोमाथि ४, फालभञ्ज्याङ ७, पोङ्ग्याटोल ५, डाडाटोल ४, ग्याभास्वारा ४	काउस	२०६३	संतोष जनक	WSPलागु गर्नु पर्ने, पानीको गुणस्तर(ईण्टेक तथा मूल क्षेत्रमा) सुधार गर्नु पर्ने,
९	डिगापपारी	डिगापपारी	ग्राभिटि	३	१०	तल्लो सेटाङ	गाविस	२०६१	नराम्रो	WSPलागु गर्नु पर्ने, पाईप लाईन लगायत अन्य संरचनाहरू मर्मत गर्ने, पानीको गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने, श्रोत संरक्षण
१०	भोर्लाधरम	भोर्लाधरम	ग्राभिटि	३	१७	राम्चे १७	गाविस/जिविस	२०६७	संतोष जनक	WSPलागु गर्नु पर्ने, पाईप लाईन लगायत अन्य संरचनाहरू मर्मत गर्ने, पानीको गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने, श्रोत संरक्षण
११	सपाङ्गदी	सपाङ्गदी	ग्राभिटि	३	४५	सेटाङ्ग ४५	गाविस	२०६८	संतोष जनक	WSPलागु गर्नु पर्ने
१२	पाहारडी	पाहारडी	ग्राभिटि	३	४५	सेटाङ्ग ४५	बेलफेयर	२०५६	संतोष जनक	WSPलागु गर्नु पर्ने, पाईप लाईन लगायत अन्य संरचनाहरू मर्मत गर्ने, पानीको गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने, श्रोत संरक्षण

१३	पिन्सिडी	पिन्सिडी	ग्राभिटि	२	१३५	मालिङ्ग २४, ग्याभाटार १६, खोले २०, सोक्माडी ९, मर्केनी १४, पृथिटील ९, घ्यासीडाडा १४, स्वमीडाडा २९	GWS	२०५९	संतोष जनक	WSPलागु गर्नु पर्ने, पानीको मात्रा वा सेवा अर्वाधि र स्रोत संरक्षण गर्नु पर्ने,
१४	मुकुरलुक	मुकुरलुक	ग्राभिटि	१	९१	भापुटार ३७, रानाभाटटोल २८ र तल्लो भापुटार २६	GWS	२०६०	संतोष जनक	WSPलागु गर्नु पर्ने, पाईप लाईन लगायत अन्य संरचनाहरू मर्मत गर्ने, पानीको गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने, स्रोत संरक्षण
१५	चापखोला	चापखोला	ग्राभिटि	१	२०	धारापानी २०	GWS	२०६०	राम्रो	WSPलागु गर्नु पर्ने, पाईप लाईन लगायत अन्य संरचनाहरू मर्मत गर्ने, पानीको मात्रा थप, गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने, स्रोत संरक्षण
१६	लिल्याण्डी	लिल्याण्डी	ग्राभिटि	१	१	भापुटार १, विद्यार्थी ३५०	GWS	२०५८	संतोष जनक	पानीको शुद्धिकरण प्रणाली थप गर्नु पर्ने, पाईप लाईन लगायत अन्य संरचनाहरू मर्मत गर्ने, पानीको मात्रा थप, गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने, स्रोत संरक्षण
१७	खोप्ले भरकेनी	धाप पखेरा, लांकोखोला	ग्राभिटि	१	७१	पृथ्वीटोल ७१	जि.वि.स.	२०७०	राम्रो	WSPलागु गर्नु पर्ने, पाईप लाईन लगायत अन्य संरचनाहरू मर्मत गर्ने, पानीको मात्रा थप, गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने, स्रोत संरक्षण
१८	लिन्डी र किलुडी	लिन्डी र किलुडी	ग्राभिटि	९	१२६	ग्यास्लुङ्ग माथिल्लो ३६, ग्यास्लुङ्ग ख ५४ र ग्यास्लुङ्ग तल्लो ३६	GWS	२०६५	संतोष जनक	WSPलागु गर्नु पर्ने, पाईप लाईन लगायत अन्य संरचनाहरू मर्मत गर्ने, पानीको गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने, स्रोत संरक्षण
१९	बाँभोडी	वात्रेण्डी	ग्राभिटि	२	१३	बाभो १३	कवुलियति वन	२०६५	राम्रो	WSPलागु गर्नु पर्ने, पाईप लाईन लगायत अन्य संरचनाहरू मर्मत गर्ने, पानीको गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने, स्रोत संरक्षण
२०	रांसी भञ्ज्याड	रांसी भञ्ज्याड	ग्राभिटि	८	४२	लाङ्घावारी १२, लोकमा १४, कोलभञ्ज्याड १६	GWS	२०४६	संतोष जनक	WSPलागु गर्नु पर्ने, पानीको मात्रा वा सेवा अर्वाधि थप गर्नु पर्ने, स्रोत संरक्षण
२१	खेसे खोला	खेसे खोला	ग्राभिटि	८	४६	पाडोर्दी २१, सुन्दरडाडा २५	GWS	२०६२	संतोष जनक	WSPलागु गर्नु पर्ने, पाईप लाईन लगायत अन्य संरचनाहरू मर्मत गर्ने, स्रोत संरक्षण
२२	चैनपुर	रामशाला	ग्राभिटि	७	३०	चैनपुर ३०	GWS		संतोष जनक	WSPलागु गर्नु पर्ने, अन्य छैन
२३	बिचारदी	बिचारदी	ग्राभिटि	६	४	शहीद गंगा उ.मा.वि. वि.सं ५००			संतोष जनक	WSPलागु गर्नु पर्ने, पाईप लाईन लगायत अन्य संरचनाहरू मर्मत गर्ने, स्रोत संरक्षण

२४	धवला	धवला	ग्राभिटि	१	२२	धवला २२	GWS		राम्रो	WSPलागु गर्नु पर्ने, पाईप लाईन लगायत अन्य संरचनाहरू मर्मत गर्ने, पानीको मात्रा थप, गुणस्तर सुधार गर्नु पर्ने, श्रोत संरक्षण
				जम्मा	१०४३					

अनुसूची-९: उपस्वास्थ्य चौकीस्तरको तथ्यांक

स्थान : काहुँ शिवपुर गाविस वडा नं ६ सुकेपोखरी

बालबालिकाहरूको स्वास्थ्य सम्बन्धी तथ्यांक

बच्चाहरू	बच्चाहरूको तौल मापन (पाँच वर्ष मुनीका बच्चाहरूको पोषणको अवस्था)									
	उमरेको आधारमा बच्चाहरूको समूह									
	० देखि ११ महिना		१२ देखि २३ महिना		२४ देखि ३५ महिना		३६ देखि ५९ महिना		जम्मा	
	न्यून	सामान्य	न्यून	सामान्य	न्यून	सामान्य	न्यून	सामान्य	न्यून	सामान्य
नयां	०	१५२	०	९	०	११	०	३	०	१७५
दोहोरिएका	२	३८८	०	९१	०	७१	०	७१	२	६२१

२ भाडापखाला सम्बन्धी उपचार गरिएका ५ वर्ष मुनीका बच्चाहरूको संख्या

उपचार सेवा पु-याउने	भाडापखाला सम्बन्धी विरामी परेका नयां बच्चाहरूको संख्या				उपचार गरिएको संख्या	सिफारिस गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
	जलवियोजन नभएका	सामान्य जलवियोजन भएका	धेरै जलवियोजन भएका	जम्मा			
उप स्वास्थ्य चौकीबाट	१९	५		२४	२४	०	०
ग्रा.स्वा.का.कर्ता वा स्वयंसेविका हरूबाट	४०५			४०५	४०५	०	०
मातृशिशु कार्यकर्ताहरूबाट	२९	०	०	२९	२९	०	०

Nutritional and metabolic disorder

ICD Code	रोगको किसिम	महिला	पुरुष
E 46	कुपोषण	०	०
E50	A vitaminoses and other nutri deficiency	०	०

अनुसूची-१०: विद्यालयहरूको वर्तमान अवस्था

क्र. सं.	विद्यालयकोनाम	अवस्थित स्थान		विद्यालयको किसिम	विद्यालयको कक्षा		छात्र छात्रा तथा शिक्षक शिक्षिकाको विवरण						
		वडा नं	टोलको नाम		देखि	सम्म	विद्यार्थी			शिक्षक			
							छात्रा	छात्र	जम्मा	शिक्षिका	शिक्षक	जम्मा	
१	शुक्ला मा.वि.	१	बेलटार	सामुदायिक	१	१०	१३६	११	४	२५०	१२	१०	२२
२	शिवशक्ति प्रा.वि.	१	ढोवला	सामुदायिक	१	३	१४	८	२२		३	०	३
३	ब्राइट भिलेज बोर्डिङ स्कूल	१	पृथ्वीटोल	निजि	नर्सरी	६				०			०
४	दिपक नि.मा.वि.	२	गैराखुदी	सामुदायिक	१	८	१२	९	९६	२२५	५	७	१२
५	जीवन प्रा.वि.	२	बांभो	सामुदायिक	१	२			०		२	०	२
६	लालिगुरांस प्रा.वि.	३	सेटाङ्ग	सामुदायिक	१	५	३७	२२	५९		४	२	६
७	गणेश प्रा.वि.	३	तल्लो सेटाङ्ग	सामुदायिक	१	३	२१	२०	४१		१	३	४
८	चण्डी प्रा.वि.	४	आपथोक	सामुदायिक	१	५	६९	४०	१०९		३	३	६

९	दिल प्रवेशद्वार वा.वि.के.	४	चारघरे	सामुदायिक	वा.वि.के.	०			०	१	०	१
१०	पदम सामुदायिक वा.वि.के.	५	फाल भञ्ज्याड	सामुदायिक	वा.वि.के.	०	१२	१३	२५	१	०	१
११	सेतो गुरांस वा.वि.के.	५	मुसीमराड	सामुदायिक	वा.वि.के.	०	४	३	७	१	०	१
१२	लामेस्वारा वा.वि.के.	६	लामेस्वारा	सामुदायिक	वा.वि.के.	०	२१	५	२६	१	०	१
१३	शहीद गंगा उ.मा.वि.	६	सुकेपोखरी	सामुदायिक	१	१२	४	४	८	५	१७	२२
१४	अम्मर नि.मा.वि.	८	तल्लो कोइदिम	सामुदायिक	१	८	९	१३१	२४०	८	४	१२
१५	भाष्कर प्रा.वि.	८	सुरडाडा	सामुदायिक	१	५	३८	३३	७१	२	४	६
१६	राधा वा.वि.के.	९	ग्वास्लुङ्ग	सामुदायिक	वा.वि.के.	०	१०	७	१७	१	०	१
१७	राधा नि.मा.वि.	९	ग्वास्लुङ्ग	सामुदायिक	१	८	८०	८५	१६५	६	४	१०
					जम्मा	९३	७८	१७१		५६	५४	११
					मा	४	१	५				०

क्र. सं.	विद्यालयकोनाम	अवस्थित स्थान		विद्यालयको किसिम	खानेपानीको सुविधाहरू						
		वडा नं.	टोलको नाम		खा.पा.प्रणाली छ र संचालनमा छ	खा.पा.प्रणाली छ तर संचालनमा छैन	उपलब्ध नै छैन	प्रयाप्त छ/छैन	फोहर फालने खाडल छ/छैन	फोहर पानीको निकास छ/छैन	पानी शुद्धिकरणको लागि घरेलु विधि अपनाउने गरिएको छ/छैन
१	शुक्ला मा.वि.	१	बेलटार	सामुदायिक	छ			छैन	छ	छ	छ
२	शिवशक्ति प्रा.वि.	१	ढोवला	सामुदायिक	छ			छ	छ	छ	छैन
३	ब्राईट भिलेज बोर्डिङ स्कूल	१	पृथ्वीटोल	निजि	छ			छैन	छ	छ	छ
४	दिपक नि.मा.वि.	२	गैराखुदी	सामुदायिक			√		छ		छ
५	जीवन प्रा.वि.	२	बांभो	सामुदायिक	छ			छ	छैन	छ	छ
६	लालिगुरांस प्रा.वि.	३	सेटाङ्ग	सामुदायिक			√		छैन	छैन	छैन
७	गणेश प्रा.वि.	३	तल्लो सेटाङ्ग	सामुदायिक			√				
८	चण्डी प्रा.वि.	४	आंपथोक	सामुदायिक	घैंटो		√		छैन	छैन	छैन
९	दिल प्रवेशद्वार वा.वि.के.	४	चारघरे	सामुदायिक			√		छैन	छैन	छैन
१०	पदम सामुदायिक वा.वि.के.	५	फाल भञ्ज्याड	सामुदायिक			√		छ	छैन	छैन
११	सेतो गुरांस वा.वि.के.	५	मुसीमराड	सामुदायिक		√			छैन	छैन	छैन
१२	लामेस्वारा वा.वि.के.	६	लामेस्वारा	सामुदायिक			√				
१३	शहीद गंगा उ.मा.वि.	६	सुकेपोखरी	सामुदायिक	छ			छ	छ	छ	छैन
१४	अम्मर नि.मा.वि.	८	तल्लो कोइदिम	सामुदायिक	छ			छ	छ	छ	छ
१५	भाष्कर प्रा.वि.	८	सुरडाडा	सामुदायिक	छ			छ	छ	छ	छ
१६	राधा वा.वि.के.	९	ग्वास्लुङ्ग	सामुदायिक	छ			छ	छ	छ	छैन
१७	राधा नि.मा.वि.	९	ग्वास्लुङ्ग	सामुदायिक	छ			छ	छ	छ	छ

क्र. सं.	विद्यालयकोनाम	अवस्थित स्थान		विद्यालय को किसिम	शौचालयको सुविधा								
		बडा नं.	टोलको नाम		शौचालय भवन			लैंगिक संवेदनशील		शौचालय भिन्न भएकाहरूको पहुँचमा छ	पानीको ब्यवस्था शौचालय भित्रै या नजिकै	साबुनको ब्यवस्था शौचालय बाहिर या नजिकै	के शौचालयको संख्या र आकार पर्याप्त छ ?
					निर्माण भएको र प्रयोगमा पनि छ	निर्माण भएको तर प्रयोगमा छैन	निर्माण नभएको	छात्र र छात्राको लागि एउटै शौचालय छ	छात्र र छात्राको लागि छुट्टै छुट्टै शौचालय छ				
१	शुक्ला मा.वि.	१	बेलटार	सामुदायिक	छ				छ	छैन	छ	बाहिर	छ
२	शिवशक्ति प्रा.वि.	१	ढोवला	सामुदायिक	छ				छ	छ	छ	छैन	छ
३	ब्राईट भिलेज बोर्डिङ स्कूल	१	पृथ्वीटोल	निजि	छ				छ	छैन	छैन	बाहिर	
४	दिपक नि.मा.वि.	२	गौराखुदी	सामुदायिक	छ				छ	छैन		छ	छ
५	जीवन प्रा.वि.	२	बांफो	सामुदायिक	छ			छ				छ	छ
६	लालिगुरांस प्रा.वि.	३	सेटाङ्ग	सामुदायिक	छ				छ				
७	गणेश प्रा.वि.	३	तल्लो सेटाङ्ग	सामुदायिक	छ				छ	छैन			
८	चण्डी प्रा.वि.	४	आपथोक	सामुदायिक	छ			छ		छैन	नजिकै	छ	छ
९	दिल प्रवेशद्वार वा.वि.के.	४	चारघरे	सामुदायिक			√						
१०	पदम सामुदायिक वा.वि.के.	५	फाल भञ्ज्याङ	सामुदायिक	छ			छ		छैन	छैन	छैन	छैन
११	सेतो गुरांस वा.वि.के.	५	मुसीमराङ	सामुदायिक	छ			छ		छैन	छैन	छैन	छैन
१२	लामेस्वारा वा.वि.के.	६	लामेस्वारा	सामुदायिक	छ			छ					
१३	शहीद गंगा उ.मा.वि.	६	सुकेपोखरी	सामुदायिक	छ				छ	छैन	छ	छैन	छ
१४	अम्मर नि.मा.वि.	८	तल्लो कोइदिम	सामुदायिक	छ				छ	छैन	छ		छ
१५	भाष्कर प्रा.वि.	८	सुरडाडा	सामुदायिक	छ				छ			बाहिर	छ
१६	राधा वा.वि.के.	९	ग्वास्लुङ्ग	सामुदायिक	छ			छ		छैन	नजिकै	छैन	छ
१७	राधा नि.मा.वि.	९	ग्वास्लुङ्ग	सामुदायिक	छ				छ	छ	नजिकै	बाहिर	छ

अनुसूची-११: सार्वजनिक संघ संस्थाहरूको विद्यमान खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको अवस्था

क्र. सं	संस्थाको नाम	वडा नं	गाउँको नाम	संस्थाको भवन	खानेपानीको सुविधा			साबुनपानीले हात धुने स्थान छ/छैन	शौचालय					फोहर व्यवस्थापन अभ्यास
					छ/छैन	सञ्चालनमा छ/छैन	प्रयाप्त छ/छैन		छ/छैन	महिला र पुरुषको लागि छुट्टा छुट्टै छ ?	भिन्न क्षमता भएका व्यक्तिहरूको पहुच योग्य	मा पानीको सुविधा	सफा तथा स्वच्छ	
१	काहुँ शिवपुर गाविसको कार्यालय	६	सुकेपोखरी	आफ्नो	छ	छैन		छैन	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	जलाउने
२	इलाका हुलाक कार्यालय	६	सुकेपोखरी	आफ्नो	छ	छैन		छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	जलाउने
३	उप-स्वास्थ्य चौकी	६	सुकेपोखरी	आफ्नो	छैन			छैन	छ	छैन	छैन	छ	छ	जलाउने
४	ग्याभा आमा समूह भवन	१	ग्याभा	आफ्नो	छैन			छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	जलाउने

अनुसूची-१२: टोलहरूको विद्यमान सरसफाइ तथा स्वच्छताको अवस्था

क्र. सं.	टोलको नाम	पक्की शौचालय संख्या(जम्मा)	बायो ग्यास जडान गरेका पक्की शौचालय संख्या	पक्की मल चर्पीको संख्या	अस्थायी शौचालय संख्या (जम्मा)	सुधारिएको आधुनिक चूलो	भाँडा सुकाउने चाँगा	फोहर फाल्ने खाडल	भाँडा मा भन्ने प्लेटफर्म	पानी शुद्धिकरणको लागि घरेलु विधि अपनाउने घरधुरी संख्या	हात धूने ठाउँ	करेसाबारी भएको घरधुरी संख्या	करेसाबारी मा खेर गएको पानी प्रयोग गर्ने घरधुरी संख्या	सफा तथा स्वच्छता तरिकाले खानेकुरा व्यवस्थापन गर्ने घरधुरी संख्या
वडा नं १														
१	हुक्सेटार	१४	४	०	०	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१०	१४
२	तल्लो भापुटार	२५	१५	०	१	२६	२६	२०	२६	२६	२२	१७	१७	२६
३	रानाभाट टोल	२८	११	०	०	२८	२८	२८	२८	२८	२८	१०	१५	२८
४	भापुटार	३७	२३	०	०	३७	३७	३७	३७	३७	३७	३१	३१	३७
५	पृथ्वीटोल	७१	३१	०	०	७१	७१	७१	७१	५०	७१	४३	४३	७१

६	खोप्ले	२०	१७	०	०	१९	२०	२०	२०	१३	२०	१५	१५	१६
७	ग्याभाटार	१७	१३	०	०	१७	१७	१७	१७	६	१७	१७	१७	१७
८	स्वामीडाडा	२९	०	०	०	२९	२९	२९	२९	१७	२९	२९	२९	२७
९	बुलसात	९	०	०	०	९	९	९	९	९	९	९	७	९
१०	घयासीडाडा	९	४	०	०	९	९	९	९	९	९	९	९	९
११	धारापानी	१२	१२	०	०	१२	१२	०	१२	०	१२	१२	१२	०
१२	पोखरीछाप	२०	७	०	०	११	२४	२४	२४	१०	२४	२४	२४	१३
१३	डाडाखुदी	१०	०	०	३	९	१३	१३	१३	५	१३	१३	१३	५
१४	लोक्मा	१२	०	०	०	९	१२	१२	१२	९	१२	१२	१२	१२
	जम्मा	३१३	१३७	०	४	३००	३२१	३०३	३२१	२३३	३१७	२५५	२५४	२८४
वडा नं २														
१	माभकोट	१८	०	०	०	०	१५	१९	१९	१९	१९	१०	१०	११
२	गैराखुदी	४४	०	०	१	३०	४५	४५	३०	१५	४५	४५	४५	१०
३	भोलादी	९	०	०	०	५	९	९	९	०	९	६	६	५
४	मनि चौतारा	१४	०	०	०	१०	१४	१४	१४	१०	१४	१४	१४	१०
५	घयासीवास	१७	०	०	०	१०	१७	१७	१७	०	१०	०	१७	०
६	वांभो	१२	०	०	०	१०	१२	१२	१२	७	१२	१२	१२	१२
७	वयेरडाडा	९	०	०	०	३	९	९	९	६	९	९	९	७
	जम्मा	१२३	०	०	१	६८	१२१	१२५	११०	५७	११८	९६	११३	५५
वडा नं ३														
१	सेटाङ्ग	४५	०	०	६	४६	३७	३४	५१	१३	५१	५१	५१	१७
२	तल्लो सेटाङ्ग	२०	०	०	५	३	२५	२५	२५	०	२५	१०	१५	१०
३	राम्चे	१७	०	०	०	१०	६	१७	१७	५	१७	१७	१७	७
४	नाम्टाहा	७	०	०	०	७	७	७	७	५	७	७	७	५
५	अगरीडाडो	९	०	०	०	०	९	९	९	०	९	९	९	०
६	रैनीडाडा	७	०	०	०	६	७	७	७	७	७	७	७	७
	जम्मा	१०५	०	०	११	७२	९१	९९	११६	३०	११६	१०१	१०६	४६
वडा नं ४														
१	हुचिङ्ग टोल	२०	०	०	०	१९	२०	२०	२०	१०	२०	१०	१०	०
२	आपथोक	५	०	०	०	४	५	५	५	३	५	४	४	३

३	माभाकोट	११	०	०	६	१६	१०	१६	१६	०	१६	१०	१५	०
४	मगुडाडा	२३	०	०	०	२३	२३	२३	२३	०	२३	१५	१७	०
५	लिमास्वारा	२४	०	०	१	२१	२५	२५	२५	१९	२५	१५	१५	२५
६	केउराडी	२५	०	०	०	२०	२५	२०	२५	१०	१५	१६	१९	०
७	धार्कदी	५	०	०	०	३	५	५	०	०	५	०	०	०
	जम्मा	११३	०	०	७	१०६	११३	११४	११४	४२	१०९	७०	८०	२८
वडा नं ५														
१	मुसिमाराङ्ग	१५	०	०	२	११	१	१०	१७	१०	१७	१७	१७	१७
२	लामेस्वारा	७	०	०	०	७	७	७	५	०	०	०	०	०
३	फालभञ्ज्याङ	५१	०	०	०	१९	५१	५१	०	४९	५१	४१	४१	५१
४	सुकेपोखरी	६	०	०	०	६	६	६	६	५	६	५	५	०
५	गैराथोक	२७	०	०	०	१३	२७	२७	२७	०	०	०	०	०
	जम्मा	१०६	०	०	२	५६	९२	१०१	५५	६४	७४	६३	६३	६८
वडा नं ६														
१	लामेस्वारा	१७	०	०	०	९	१७	१७	१५	१७	१५	१५	१५	१५
२	बाहुनगाउँ	२१	०	०	०	१५	२१	१७	२१	०	२१	०	०	०
३	देउराली	९	०	०	०	९	९	०	९	०	०	९	९	०
४	चन्दनथोक	२२	०	०	०	२२	२२	१३	२२	१७	०	१४	१४	०
५	भयनडाडा	७	०	०	०	७	७	०	७	३	७	७	७	०
६	घुर्मेस्वारा	१८	०	०	०	१३	१८	१०	१८	९	१८	१८	१८	०
७	तल्लो गाउँ	१०	०	०	०	१०	१०	५	१०	७	१०	१०	१०	०
	जम्मा	१०४	०	०	०	८५	१०४	६२	१०२	५३	७१	७३	७३	१५
वडा नं ७														
१	धनुवास	६९	०	०	०	५०	६९	२७	६९	४९	६९	६९	५९	०
२	चैनपुर	३०	०	०	१	५	५	१	१	०	१	०	०	९
	जम्मा	९९	०	०	१	५५	७४	२८	७०	४९	७०	६९	५९	९
वडा नं ८														
१	ग्याभा	२९	०	०	०	०	२९	१७	२९	१०	२९	१९	१९	०
२	मेघेथुम्की	१५	०	०	०	०	१५	१०	१५	८	१५	१५	१५	६
३	चाक्छे	५	०	०	०	०	५	५	५	०	५	५	५	०

४	कोलभञ्ज्याड	१६	०	०	०	३	१६	१६	१६	१०	१६	१६	१६	१६
५	थपनाडाडा	१७	०	०	०	५	१७	१७	१७	११	१७	१५	१५	१७
६	सुरडाडा	२५	०	०	०	११	२५	१९	२५	१०	२५	२५	२५	०
७	पांडोदी	२१	०	०	०	९	२१	१९	२१	९	२१	२१	२१	०
८	लोक्मा	१०	०	०	०	०	१०	५	१०	५	१०	१०	१०	०
९	लाङ्गाबारी	१५	०	०	०	७	१५	१०	१५	५	१५	१५	१५	०
१०	छतिवनस्वारा	५	०	०	०	३	५	५	५	३	५	५	५	०
११	डुम्री स्वारा	१७	०	०	०	७	१७	१०	१७	३	१७	१७	१७	०
	जम्मा	१७५	०	०	०	४५	१७५	१३३	१७५	७४	१७५	१६३	१६३	३९
वडा नं ९														
१	ग्वास्तुङ्ग क	३६	०	०	०	३०	३६	३६	३६	१७	३६	१५	१५	०
२	ग्वास्तुङ्ग ख	५४	०	०	०	२०	५४	२१	५४	१५	५४	३०	३०	०
३	ग्वास्तुङ्ग ग	३६	०	०	०	२१	३६	१०	३६	१५	३६	१७	१७	०
	जम्मा	१२६	०	०	०	७१	१२६	६७	१२६	४७	१२६	६२	६२	०
	कुल जम्मा	१२६४	१३७	०	२६	८५८	१२१७	१०३२	११८९	६४९	११७६	९५२	९७३	५४४
	प्रतिशत	९६.१९	१०.४३	०.००	१.९८	६५.३०	९२.६२	७८.५४	९०.४९	४९.३९	८९.५०	७२.४५	७४.०५	४१.४०
	टोलको संख्या ६२													

अनुसूची-१३: खुल्ला दिसामुक्त पछिको गतिविधिको सहयोगमा गाविसस्तरको पहुंचको अवस्था

खुल्ला दिसामुक्त तथा पूर्ण सरसफाइको अवस्था	वडा नं								
	१	२	३	४	५	६	७	८	९
खुल्ला दिसामुक्त घोषणा भएको	√	√	√	√	√	√	√	√	√
पूर्ण सरसफाइ घोषणा भएको									
गाविसमा भएका सार्वजनिक शौचालयहरूको संख्या									
शौचालय नभएका विद्यालयहरूको संख्या									
शौचालय नभएका संघ संस्था वा कार्यालयहरूको संख्या									
प्रत्येक वडामा वडा नागरिक मञ्चको बैठक बसि सरसफाइ बारे छलफल									
VWASHCC दलिततथा महिलाको आत्मविकास संबन्धी तालिममा पूर्ण सरसफाइ संबन्धी शिक्षण									
शौचालयको सरसफाइका लागि घरदैलो अभियान संचालन									
पूर्ण सरसफाइका क्रियाकलापहरूको अवस्था									
पूर्ण सरसफाइ योजना	वडा नं								
	१	२	३	४	५	६	७	८	९
सबै घरमा चर्पीको प्रयोग भएको	√	√	√	√	√	√	√	√	√
सबै घरमा जोखिमपूर्ण अवस्थामा साबुन वा अन्य वस्तुले हातधुने बानी भएको	√	√	√	√	√	√	√	√	√
खानेपानीको सुरक्षित व्यवस्थापन र शुद्धिकरण	√	√	√	√	√	√	√	√	√
व्यक्तिगत सरसफाइमा नियमितता	√	√	√	√	√	√	√	√	√
घरको भित्र र बाहिर व्यवस्थित ठोस र तरल फोहरको व्यवस्थापन	√								
भांडा सुकाउने चाड									
सुरक्षित खाना									
वातावरणीय सरसफाइ									

अनुसूची-१४:बडास्तरमा तर्जुमा गरिएका खानेपानी योजनाहरूको विवरण

क्र. सं	योजनाको नाम प्राथमिकताको आधारमा	योजनाको प्रकार	व डानं	नयाँ/मर्मत /पुन निर्माण	श्रोतको नाम	अनुमानित संरचनाहरूको विवरण					टोलहरूको नाम	सेवा नपुगेका घरधुरी	जातीय घरधुरी					बाढी पहिरोको संभावना
						इण्टेक	आर.भि.टि	धारा	मुख्य पाईप लाइन मि	वितरण पाईप लाइन मि			दलित	जनजाती	धार्मिक अल्पसंख्यक	अन्य	जम्मा	
१	आरविण्डीखोला	लिफ्टिङ	१	नयां	आरविण्डी खोला						लोक्मा, डाडाखुदी, छाप	३७	२	३५			३७	छैन
२	केशरीखोला	ग्रभिटी	१	नयां	केशरीखोला						मालिङ, भापुटार						०	छैन
३	गिण्डरीखोला	ग्रभिटी	१	नयां	गिण्डरीखोला						भापुटार, हुक्सेटार	१४					०	छैन
४	पिन्छडी	ग्रभिटी	१	नयां	पिन्छडी						भापुटार						०	छैन
५	बुल्सात संरक्षण पोखरी निर्माण	पोखरी	१	नया							मालिङ, बुल्सात						०	छैन
६	धारादी		२	नयां													०	छैन
७	दिर्गुतुबारी	ग्रभिटी	२	नया	दिर्गुतुबारी						गौराखुदी	४५		४५			४५	छैन
८	चापस्वारा मूल	ग्रभिटी	२		चापस्वारा मूल						चापस्वारा	९		९			९	छैन
९	पहाडी र फर्ल्याडी	लिफ्टिङ	३	नया	पहाडी र फर्ल्याडी						माथिल्लो सेटाङ्ग	५१		५१			५१	छैन
१०	चापमूहान	ग्रभिटी	३	नया	चापमूहान						तल्लो सेटाङ्ग	२५		२५			२५	छैन
११	भूर्भूल	स्रोत संरक्षण	३	नया	भूर्भूल						माथिल्लो सेटाङ्ग	५१		५१			५१	छैन
१२	तोड्कादी मूल	लिफ्टिङ	४	नया	तोड्कादी मूल												०	छैन
१३	छाहारडी	लिफ्टिङ	४	नया	छाहारडी						चारघरे	१००					०	छैन
१४	पुनर्भरण पोखरी निर्माण	पोखरी	४	नया							चारघरे						०	छैन

१५	भुलभूले	लिफ्टिड	५	नया	भुलभूले					गैराथोक, मुसीमराङ्ग, सुकेपोखरी	४८		४८		४८	छैन
१६	चिसापानी	ग्राभिटी	५	नया	चिसापानी					मुसीमराङ्ग, सुकेपोखरी	२२		२२		२२	छैन
१७	पुनर्भरण पोखरी निर्माण	पोखरी	५	नया											०	छैन
१८	विचारदी	लिफ्टिड	६	नया	विचारदी					देउराली, चन्दनथोक, गैराथोक, माभकोट	७१	३०	४१		७१	छैन
१९	ठूलोधारा	ग्राभिटी	६	नया	ठूलोधारा					फालभञ्ज्याड	५१		५१		५१	छैन
२०	टोड्केखोला	लिफ्टिड	६	नया	टोड्केखोला					धर्मस्वारा, क्योरादी, चारघरे, आपथोक	३७				०	छैन
२१	स्यार्काडी	ग्राभिटी	६	नया	स्यार्काडी					लिमास्वारा	२५				०	छैन
२२	बलौदी मूल पुनर्भरण	पोखरी	६	नया						भयनडाडा	७	७			७	छैन
२३	लिन्दी कुवा	लिफ्टिड	७	नया	लिन्दी कुवा					धनुबास	६९		६९		६९	छैन
२४	रामशाला		७										१७		१७	छैन
२५	स्वामी कुवा	कुवा संरक्षण	७												०	छैन
२६	खोल्सादी	कुवा संरक्षण	७												०	छैन
२७	लिन्दी कुवा	कुवा संरक्षण	७												०	छैन
२८	लुप्चोखोला	कुवा संरक्षण	७												०	छैन
२९	धारादी	कुवा संरक्षण	७												०	छैन
३०	लिखेदी	कुवा संरक्षण	७												०	छैन
३१	वडा नं ७ पोखरी पुनर्भरण		७												०	छैन
३२	ग्याभा	ग्राभिटी	८	नयां	ग्याभाडी					ग्याभा	२९		२९		२९	छैन
३३	ढोक्कोल्हुं	ग्राभिटी	८	नयां	ढोक्कोल्हुं					डुम्री स्वारा	१७		१७		१७	छैन

३४	वडा नं ८ पोखरी पुनर्भरण	पोखरी	८	नयां													०	छैन
३५	बांसपानी	ग्राभिटी	९	नयां	बांसपानी					विद्यालय १६०							०	छैन
३६	धारापानी	ग्राभिटी	९	नयां	धारापानी					धारापानीटोल	४				४	४	४	छैन
३७	नरकटेपानी	ग्राभिटी	९	नयां	नरकटेपानी					ग्वास्लुङ्ग							०	छैन
	जम्मा योजना संख्या		३७		जम्मा	०	०	०	०	०	७१२	३९	५१०	०	४	५५	३	

अनुसूची-१५: गाविस स्तरिय तर्जुमा गरिएका खानेपानी योजनाहरूको विवरण र लागत

गाविसस्तरीय प्राथमिकताक्रम	योजनाको नाम	योजनाको प्रकार	वडा नं	लाभान्वित टोलहरूको नाम	जम्मा लाभान्वित घरधुरी	सेवा नपुगेका घरधुरी	जनसंख्या	लागत ने रू हजारमा
१	मोदीछहरा	लिफ्टिङ	४,५,६	वडा नं. ४,५,६ का सबैटोलहरू	३१४	३१४	१७१४	२९१४५
२	पहार्दी	लिफ्टिङ	३	माथिल्लो सेटाङ	५१	५१	२७८	४७३४
३	लिन्दी	लिफ्टिङ	७	धनुबांस	६९	६९	३७७	६४०५
४	आरविन्दी	ग्राभिटी	१	पोखरीछाप, डाडाखुदी	३७	३७	२०२	१८१८
५	लिन्दी	ग्राभिटी	८	ग्याभा(वाकदिप)	२९	२९	१५८	१४२५
६	राधा नि.मा.वि. खा.पा.	ग्राभिटी	९	ग्वास्लुङ्ग			०	
७	मेघेथुम्की	ग्राभिटी	८	मेघेथुम्की	१५	१५	८२	७३७
८	हुक्सेटार	ग्राभिटी	१	हुक्सेटार	१४	१४	७६	६८८
९	खोप्ले भर्केनी खा.पा. मर्मत	ग्राभिटी	१	पृथ्वीटोल	७१	७१	३८८	३४८९
१०	धारादी	लिफ्टिङ	२	गौराखुदी, माभकोट, डाडाखुदी, छाप	१०१	१०१	५५१	९३७५
११	चांप मुहान	ग्राभिटी	३	तल्लो सेटाङ्ग	२५	२५	१३७	१२२९
१२	बुल्सात् डी	ग्राभिटी	१	बुल्सात्	९		०	०

१३	पुनर्भरण पोखरी	पोखरी	९	ग्वास्तुङ्ग			०	०
१४	भोर्लादी	कुवा संरक्षण	२	भोर्लादी	९		०	०
१५	दिगर्तुस्वारा	मूल संरक्षण	२	गैराखुदी	४५	४५	२४६	२९५
१६	वाभाडी	कुवा संरक्षण	१	स्वामीडाडा, वोभाडी	२९		०	०
१७	रामशाला	ग्राभिटी	७	चैनपुर	३०		०	
१८	खोल्सादी	ग्राभिटी	७	धनुबांस	६९		०	
१९	ढोक्कोल ल्ह	ग्राभिटी	८	डुम्रीस्वारा	१८		०	
				जम्मा	९३५	७७१	४२१०	५९३३९
<p>प्रति परिवार औसत जनसंख्या ५.४६, प्रति ब्यक्ति ग्राभिटी स्कीमको लागत रू १००००, प्रति ब्यक्ति सोलार पम्पिड. स्कीमको लागत रू २०००० र प्रतिब्यक्ति श्रोत संरक्षण को रू २००० का दरले ल.ई तयार गरिएको छ ।</p>								

अनुसूची-१६: गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाइ रणनीतिक योजना

पूर्ण सरसफाइ रणनीतिक योजना

खुल्ला दिसामुक्त घोषणाको प्रतिफललाई दिगो र निरन्तर रूपमा अगाडि बढाई आधारभूत सरसफाइ तथा स्वच्छताको अवस्थामा सुधार गर्नु पर्दछ । घोषणाको समयसम्म आउदा गर्न इच्छा भएपनि गर्न बाकी रहेको, सुधार गर्नुपर्ने महशुस भएका पक्षहरू, थप गर्नुपर्ने तथा स्तरीकरण गर्नुपर्ने कुरा थाति रहेका हुन्छन् । खुल्ला दिसामुक्त घोषणालाई दिगो, घोषणा पछिको सुविधामा पहाच तथा पूर्ण सरसफाइ अभियानलाई समयमै सफल बनाउने चाहना गाविसको रहेको छ । गाविसको सरसफाइ तथा स्वच्छताको अवस्था पहिचान, योजना तयार, स्रोत साधनको परिचालन, प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी छिटो भन्दा छिटो सफलता हासिल गर्नका लागि गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाइ रणनीतिक योजनाको आवश्यकता महशुस गरी यो रणनीतिक योजना तयार गरिएको छ ।

१. सोच

काहुं शिवपुरगाविसमा बसोबास गर्ने सम्पूर्ण बासिन्दाहरूको स्वास्थ्यमा सुधार गरी समुदायको क्षमता विकास, आर्थिक समुन्नति र वातावरण मैत्री सामाज निर्माण गर्नु रहेको छ ।

२. लक्ष्य

क) पूर्ण सरसफाइको लागि आवश्यक पर्ने विवरणहरू वडागत रूपमा वि.सं. मसान्त सम्ममा पुरा गरिने छ ।

ख)..... मसान्त सम्ममा गाविसको सम्पूर्ण वडाहरू र गाविसलाई नै पूर्ण सरसफाइ तथा आनीवानी परिवर्तन भएको घोषणा गरिने छ ।

ग) काहुं शिवपुर गाविसलाई वि.सं.....मसान्त सम्ममा पूर्ण सरसफाइ घोषणा गरी वि.सं..... पश्चात पूर्ण सरसफाइ पश्चातको क्रियाकलापहरूको थालनी गरिने छ ।

३. उद्देश्य

यस रणनीति तयार भएपछि निम्न उद्देश्यहरू पुरा हुनेछन्:

क) खुल्ला दिसामुक्तलाई दिगो रूपमा अगाडि बढाउन सहयोग पुग्ने छ ।

ख) व्यक्तिगत, घरायसी, सस्थागत तथा वातावरणीय सरसफाइ प्रवर्द्धन हुने छ ।

ग) सस्थागत, सार्वजनिक तथा घरायसी शौचालयलाई संरचनागत रूपमा स्थायी तथा प्रयोगकर्ता मैत्री बनाउने वातावरण तयार हुने छ ।

घ) स्थानीय स्रोत तथा साधनलाई योजनागत रूपमा नियमित परिचालन गरिने छ ।

ड.) पूर्ण सरसफाइको लागि कार्य योजना तयार गरी तोकिएको समयमा नै घोषणा गरिने छ ।

४. रणनीति:

क) यसगाविसलाई वि.सं.....मसान्त सम्ममा पूर्ण सरसफाइ घोषणा गरी पूर्ण सरसफाइको वानी ब्यबहार परिवर्तन भएको प्रमाणीकरण गर्ने ।

ख) खुल्ला दिसामुक्त पछिको अवस्थाको विश्लेषण गरी गाविसको सरसफाइ तथा स्वच्छताका अवस्था पहिचान गर्ने । गाविसमा रहेको स्रोत र साधनको पहिचान, परिचालन र परिवेश (३ प) निर्माण गर्ने ।

ग) भिवाससिसि, वडा नागरिक मञ्च, विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी, गाविसले पूर्ण सरसफाइको अभियान अगाडि बढाउने सवैलाई समेट्नेको मुख्य जिम्मेवारी लिने ।

घ) जिविस, गाविस तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरूले बार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट विनोजित गर्नेक्रममा पूर्ण सरसफाइ तथा आनीवानी परिवर्तनलाई प्राथमिकतामा राख्न पहल गर्ने ।

ड.) गाविसमा भएको सार्वजनिक, सस्थागत तथा विद्यालय शौचालयहरूलाई स्थायी र स्वच्छ बनाउन शौचालय संचालन तथा मर्मतका लागि बिशेष कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने । साथै घरायसी शौचालयको अवस्था नियमित रूपमा सुधार गर्ने ।

च) जिल्ला र गा. वि. स. मा रहेका विभिन्न सरकारी तथा अर्ध सरकारी कार्यालयहरू, नागरिक समाज, संचार क्षेत्र तथा पत्रकार, समाजसेवी व्यक्तिहरू, राजनैतिक संगठनहरू, खानेपानी उपभोक्ता महासंघ, विद्यालय, नीजि क्षेत्र, सामुदायिक वन, महिला सञ्जाल, दलित सञ्जाल, जनजाति सञ्जाल, गैर सरकारी संस्थाहरू तथा विभिन्न निकायहरूसागको सहकार्य, समनवय, जिम्मेवरी बाडफाड गरी पूर्ण सरसफाइ अभियान लाई अघि बढाउने ।

छ) गाउ वस्ती, टोल, वडा, विद्यालयहरूले पूर्ण सरसफाइ अभियान सफल पार्न कार्य योजना सहित सक्रिय रूपमा संलग्न हुने र साथै भिवाससिसिको निर्णयलाई कार्यान्वयन गर्न जिम्मेवारी वहन गर्ने ।

ज) संस्थागत तथा संरचनागत रूपमा कार्य योजना निर्माण, बजेट व्यवस्थापन, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा समिक्षा प्राणली वनाउने ।

झ) पूर्ण सरसफाइको अभियान असहयोग गर्ने व्यक्ति, संस्था वा समूहलाई सहि दिशामा लेराउन गाविसले थप नियमहरू आवश्यकता अनुसार वनाउने र अनुमोदन गरि लागु गर्ने ।

ञ) प्रोत्साहन, सम्मान, पुरस्कारको माध्यमबाट पूर्ण सरसफाइको अभियानलाई तीव्रता दिइने छ भने दण्ड, सजाय, जरिवनाको नीतिको माध्यमबाट पूर्ण सरसफाइ अभियानमा आएको प्रतिकूल वातावरणलाई सुधार गर्ने ।

ट) समुदायको अगुवाईमा पूर्ण सरसफाइ, विस्तारित समुदायको अगुवाईमा पूर्ण सरसफाइ तथा विद्यालयको अगुवाईमा पूर्ण सरसफाइ अबधारणाहरूलाई मुख्य आधार मानी पूर्ण सरसफाइ अभियान संचालन गर्ने ।

५. कार्यनीति

क) गाविसमा संचालन गरिन सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी क्रियाकलापहरू एकिकृत रूपमा संचालन गर्न सबै सरोकारवालाहरू बीच प्रत्येक महिनाका एकपटक बैठक वस्ने ।

ख) गाविसमा भएको स्रोत साधानको पहिचान गरि गाविसको योजना तयार तथा अद्याबधिक गर्ने ।

ग) गाविस तहको योजनालाई आधार मानी प्रत्येक वडा, विद्यालयहरूले संरचनागत रूपमा अघि बढ्ने । उनीहरूको क्षमता विकासको लागि सचेतना तथा अभिमुखीकरण गर्ने । विषयबस्तु , कार्य योजना र अनुगमनको ढाचाको वारेमा प्रष्ट पार्ने ।

घ) वडा तथा गाविस तहमा नियमित बैठक वस्ने । प्रत्येक बैठकमा कम्तीमा महिनभरि भएको प्रगति, भोग्नु परेको समस्या, सम्भावित चुनौति, सामाधानको उपाय र आगिम महिनाको लक्ष्यहरू विवरण पेश गर्ने ।

ड.) जिल्लाले निर्धारित गरेको पूर्ण सरसफाइको सूचकहरूको विवरण राख्ने, अद्याबधिक गर्ने र भिवाससिसिले यसको अवस्थाको लेखाजोखा गरि आवश्यकतानुसार थप कदम चाल्ने ।

च) गाविस स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति (भिवाससिसि) को नाममा गाविसमा सरसफाइ कोष स्थापना गर्ने र कोष परिचालन गरि एकिकृत रूपमा कार्यक्रम संचालन गर्ने । यसको लागि प्रत्येक वर्ष कुन कुन संघ संस्थाले कति रकम विनियोजित गर्ने भन्ने कुरा भिवाससिसि र सरोकारवालाहरूको भेलाबाट निर्णय गर्ने ।

छ) सरसफाइ तथा स्वच्छता र शौचालय सम्बन्धी सामाग्री सजिलैसागै समयमै सस्तो र विकल्प सहित प्राप्त गर्न व्यवसायीहरूसंग सहकार्य गर्ने । गाविस हाताभित्रै प्यान, पाइप, सिमेन्ट, रड, हर्पिक, ब्रस, सावुन, टुथपेष्ट, काइयो, नेल कटर उपलब्धताको व्यवस्था गर्ने त्यस्तैगरि सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी स्रोत व्यक्ति, चर्पी निर्माण, रिड. तथा प्यान वनाउने मिस्त्री तयार गर्ने ।

ज) स्वास्थ्य तथा शारीरिक अध्ययन गराउने शिक्षक, गाविस सचिव, स्वास्थ्य चौकीका इन्चार्ज, गाविसमा कार्यरत बिकाससाग सम्बन्धित कर्मचारी, गैर सरकारी संस्थाको सामाजिक परिचालकहरू, महिला स्वास्थ्यकर्मी, क्लवका प्रतिनिधीहरू र यस्तै अन्य व्यक्तिहरूलाई स्रोत व्यक्ति तयार गर्ने ।

झ) वडा नागरिक मञ्चले वडा वास सिसिको भूमिका समेत निर्वाह गर्ने सो मञ्चले आ आफ्नो वडामास्थानीय स्तरका उत्प्रेरकहरू तयार तथा परिचालन गर्ने । वडा नागरिक मञ्चले वडाको

सरसफाइको नेतृत्व, कार्य योजना कार्यान्वयन, मानवीय स्रोतको परिचालन, कार्य योजना अद्यावधिक गर्ने तथा अनुगमनका कामहरू गर्ने ।

ज) भिवाससिसिससाग समन्वय गरि सम्बन्धी वडाका वडा नागरिक मञ्चले हरेक घरको सम्पूर्ण नामावली अभिलेख राखी सरसफाइ कार्ड वितरण गर्ने । पूर्ण सरसफाइ भएपछि पूर्ण सरसफाइको प्रमाणीकरण गर्न स्टीकर टास्ने । गा. वि. स.मा कुनैपनि किसिमको सेवा सुविधा र सिफारिस लिन आउदा घरमा पूर्ण सरसफाइको सूचक पुरा भए नभए वा कति वटा पुरा भएको जनाकारी लिने । तोकिएको समयसम्म पुरा भएको प्रमाण पेश नगर्ने घरधुरीहरूलाई गा.वि.स. वाट दिईने सेवा सुविधा तथा सिफारिसको सन्दर्भमासमयमै बिस्तृत छलफल गर्ने ।

ट) स्वास्थ्य चौकिमा सरसफाइ डेस्क स्थापना गर्ने र सेवा लिन आउने विरामी तथा उसको साथमा आउने परिवारका सदस्यलाई पूर्ण सरसफाइ सम्बन्धि जानकारी दिने र साथै प्रत्येक विद्यालयहरूमा सरसफाइ नमूना टेबल राखी सचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।

ठ) पूर्ण सरसफाइ घोषणाको लागि गाउ, टोल , वडाहरू बीच प्रतिस्पर्दा गराउने र घोषणा गरेको आधारमा प्रोत्साहनका व्यवस्था गर्ने । त्यस्तैगरि गा वि स स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिको निर्णयानुसार अन्य पुरस्कार तथा प्रोत्साहन दिनुपर्ने व्यक्ति, संस्था वा समूह पहिचान गरि पुरस्कृत गर्ने ।

ड) पूर्ण सरसफाइ घोषणाको प्रतिवद्धता तयार पारीघोषणाको दिन सम्पूर्ण समुदायहरूलाई प्रतिवद्धता ब्यक्त गर्न लगाउने र सोही पूर्ण सरसफाइलाई स्थायीत्व दिने ।

६. स्रोत र साधनको व्यवस्थापन

क) मानवीय स्रोत साधन पहिचान र परिचालन

- गा. वि. स स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति
- वडामा बडा नागरिक मञ्चहरू
- गाविस स्तरीय सञ्जालहरू
- शिक्षक शिक्षिका, विद्यार्थी, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ तथा जुनियर रेडक्रस र बाल क्लव
- गा. वि. स. भित्र रहेका सरकारी, गैर सरकारी संस्था, विकाससाग सम्बन्धी निकायहरूका प्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरू
- पूर्ण सरसफाइ सम्बन्धि उत्प्रेरकहरू
- महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका
- सामाजिक परिचालकहरू
- सहकारी संस्थाहरू
- धार्मिक तथा सास्कृतिक समूह तथा ती समूहका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरू
- स्थानीय स्तरमा गठित समूहमा आवद्ध व्यक्तिहरू (आमा समूह, महिला समूह, बालक्लव, आदि)
- राजनैतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरू
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, उप शाखा एवं त्यसका सदस्यहरू
- सुरक्षा निकाय,
- दातृ निकाय र त्यससंग आवद्ध ब्यक्ति तथा संस्थाहरू

- स्थानीय तहका दक्ष मानवीय स्रोतहरू जस्तै: सिकर्मी, डकर्मीहरू, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी स्रोत व्यक्तिहरू
- स्थानीय व्यवसायी, व्यापारीहरू तथा निर्माण व्यवसायी
- नागरिक समाज
- संचार गृह तथा पत्रकारहरू
- सार्वजनिक यातायात कर्मचारी तथा चालकहरू

ख) आर्थिक स्रोत साधन पहिचान र परिचालन

क्र. स.	निकायहरू	वार्षिक बजेट
१	गा.वि.स.को सरसफाइ कोष	
२	गा.वि.स को वार्षिक सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रम	
३	समपुरक कोषहरू	
४	वन उपभोक्ता समिति	
५	वडाहरूवाट संकलन	
६	जरिवाना संकलन	
७	सहयोग (दान, चन्दा, पुरस्कार आदि)	
	जम्मा	

७. यसगाविसको विद्यमान चुनौती तथा अवसरहरू:

क) चुनौतीहरू

- भिवाससिसिको नियमित बैठक, कार्य योजनानुसार क्रियाकलाप संचालन, वार्षिक बजेटको वातावरण सृजना जस्ता गतिविधीमा निर्वाह गनुपर्ने भूमिका ।
- प्रत्येक घरधुरीमा भएको शौचालयको मर्मत सभार तथा स्तरोन्नती, नया निर्माण भएको घरधुरी तथा वसाइ सराइ घरधुरीमा शौचालयको सुनिश्चिता ।
- सस्थागत तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा रहेका शौचालय र सरसफाइ तथा स्वच्छताको दीगोपना गर्दै अवस्थामा सुदृढीकरण ।
- सावुन पानीले हातधुने, घरायसी पानी शुद्धिकरणका विधी अपनाई पानी पिउने तथा ब्यक्तिगत सरसफाइ कायम राख्ने सन्दर्भमा ब्यक्तिगत तहमा चेतना अभिवृद्धि ।
- गाबिस तथा वडातहमा तयार भएको कार्य योजना तथा अनुगमन प्रणालीको कार्यान्वयन र प्रभावकारिता ।
- पूर्ण सरसफाइको अभियान प्रत्येक घरदैलो, विद्यालय र संघ सस्थाहरूको संलग्नता र परिवर्तनको लागि जिम्मेवारी लिने ।
- तोकिएको समयसीमा भित्रै वडा तथा गाविसलाई पूर्ण सरसफाइयुक्त क्षेत्र घोषणा ।

ख) अवसरहरू

- गाविसमा एक चरणको सरसफाइ अभियान सफल भै खुल्ला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा भएको र सरसफाइ तथा स्वच्छता अभियानले निरन्तरता पाएको ।
- गाविसस्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति र वडामा वडा नागरिक मञ्चले वडा सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिको रूपमा जिम्मेवारी वहन गर्न सक्ने अवस्था रहेको ।
- गाविसभित्र रहेको सम्पूर्ण निकायहरू खुल्ला दिसामुक्त अभियानमा सक्रिय रूपमा सहभागि भएकोले खुल्ला दिसामुक्तको दीगोपना र पूर्ण सरसफाइ तथा आनीवानी परिवर्तन सम्बन्धी जानकारी हासिल गरेको ।
- पूर्ण सरसफाइ तथा आनीवानी परिवर्तनको अभियानलाई संचालन गर्न सहयोगी निकाय र गाविसभित्र पनि मानवीय स्रोत तयार भै सकेको ।
- स्थानीय निकाय र स्थानीय समुदायको अगुवा र अपनत्व वहन गरेकोले अभियान लामो समयसम्म व्यक्तिगत तहसम्म पुग्ने ।
- गाविसभित्रका वासिन्दाहरूको सरसफाइ तथा स्वच्छताको सचेतनाको स्तर दिनप्रतिदिन बढ्दै गएको ।
- स्वयं राष्ट्रले पनि सरसफाइ तथा स्वच्छताको विषयवस्तुलाई आधारभूत सवालको रूपमा लिई मातहतको निकायलाई सक्रिय रूपमा जिम्मेवारी वहन गर्न निर्देशन दिएको ।
- गा.वि.स.मा विभिन्न किसिमका सामुदायिक संघ संस्थाहरू, आमा समुह, बाल क्लवहरू, महिला समुहहरू तथा जातीय संगठनहरू कार्यरत रहेकाले तिनीहरूलाई सरसफाइको क्षेत्रमा परिचालन गर्न सकिने ।

द. अनुगमन र मुल्यांकन:

गाविसमा पूर्ण सरसफाइको अभियान प्रभावकारी रूपले संचालन तथा सफल बनाउन जिल्ला तह, गाविस तह, वडा तह र स्थानीय समुदायहरूको तहबाट अनुगमन गरिने छ । गाउँ स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिले आवश्यकतानुसार तहगत अनुगमन तथा मुल्यांकन समिति बनाउने छ । सो समितिले नियमित अनुगमन गर्ने छ । अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्नका लागि विधिहरू निर्धारण गरि ब्यक्तिगत, घरायसी तथा सस्थागत तहमा पूर्ण सरसफाइका सूचकहरू पुरा भए नभएको अनुगमन गर्ने छ । अनुगमनको लागि पूर्ण सरसफाइको सूचक तथा विस्तारीत सूचक सहित फारम तयार गरिने छ । अनुगमन तथा मुल्यांकन समितिले फारम भरि प्रतिवेदन तयार गर्ने छ । सोही प्रतिवेदनलाई आधारमानी आगामी दिनमा गरिने क्रियाकलापहरू निर्धारण गरिने छ ।

९. पूर्ण सरसफाइ पश्चातको क्रियाकलापहरू:

खुल्ला दिसामुक्त घोषणा पश्चात घोषणालाई दीगो बनाउने र पूर्ण सरसफाइ तथा आनीवानी परिवर्तनको अभियानलाई तीव्रता दिई पूर्ण सरसफाइयुक्त क्षेत्र बनाउनु हो । पूर्ण सरसफाइ तथा आनीवानी परिवर्तन क्षेत्र घोषणा पश्चात पनि सरसफाइ तथा स्वच्छताको अभियान सम्पन्न भएको हुँदैन । तसर्थ पूर्ण सरसफाइलाई दीगोपना र घोषणा गर्दा सूचकको रूपमा नभएको अन्य सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्रियाकलापलाई समेट्दै वातावरण मैत्री सरसफाइ तथा स्वच्छता र अर्ध शहरमुखी विशेषताका सरसफाइ तथा स्वच्छताको अभियानलाई निरन्तरता दिनुपर्छ ।

यसको लागि शौचालयको स्तरीकरण तथा प्रयोगकर्ता मैत्री, भान्साको फोहोरबाट आफैले मल बनाउने, प्लाष्टिकलाई छुट्टै जम्मा गरी बिक्री वा निर्धारित स्थलमा जम्मा गर्ने, बैकल्पिक उर्जाको प्रयोग, फोहोर मैला व्यवस्थापन, खानेपानीको मुहान संरक्षण, पानीको गुणस्तर परिक्षण, पोखरीहरूको संरक्षण,

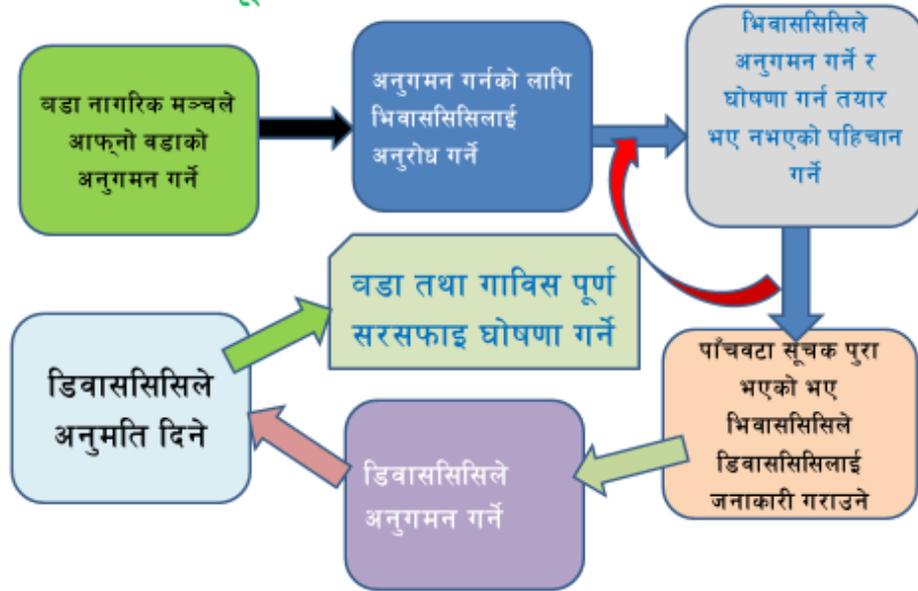
प्लाष्टिक भोला निषेध, स्यानिटरी ल्याण्डफिल्ड साइट, स्थानीयस्तरमै सरसफाइ सामाग्रीको व्यवस्थापन, ढलको व्यवस्था, नियमित बजेट र संस्थागत क्रियाकलाप आदि क्रियाकलापहरू अगाडि बढाइने छ ।

पूर्ण सरसफाइको लागि वडा / गाविस तहको कार्ययोजना

क्र. सं	क्रियाकलाप	मिति/ अवधी	जिम्मेबारी	
			मुख्य	सहयोगी
१	गाविस सचिवसंग भेटघाट गरि VWASHCC को बैठकको मिति निर्धारण गर्ने			
२	VWASHCC को बैठक खुला दिसा मुक्त घोषणा पछिको अवस्थामाथि छलफल			
३	गाविसका सबै घरधुरीहरूको सरसफाइ सम्बन्धी तथ्यांक संकलन			
४	गाविसस्तरीय पूर्ण सरसफाइ सम्बन्धी कार्ययोजना निर्माण तथा जिम्मेबारी बाँडफाँड			
५	वडा नागरिक मंचको बैठक र वडा वास सि सि को जिम्मेबारी सम्बन्धी निर्णय गर्ने			
६	वडा नागरिक मंचलाई अभिमुखिकरण			
७	वडा वास सिसि/ वडा नागरिक मंचको नेतृत्वमा वडा कार्य योजना निर्माण			
८	वडा तहका पूर्ण सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी छलफल तथा अन्तरक्रिया			
९	प्रत्येक महिनाको एक पटक VWASHCC को बैठक			
१०	प्रत्येक महिनाको एक पटक WWASHCC र वडा नागरिक मंचको बैठक			
११	राजनीतिक दल र VWASHCC बीच छलफल र कार्यक्रममा सहयोग गर्ने वातावरण बनाउने			
१२	आमा समूह, वन समूह, स्थानीय ल्कवहरू, जातीगत तथा सांस्कृतिक संजालहरू संग छलफल तथा अन्तरक्रिया			
१३	विभिन्न माध्यमबाट प्रचार प्रसार तिव्र गर्ने कार्यक्रम निर्धारण गर्ने जस्तै ; सार्वजनिक सूचना टाँस्ने, प्रचार प्रसार बोर्ड राख्ने, माईकिङ गर्ने, विद्यालयस्तरीय - याली आयोजना गर्ने, स्थानीय एफ्. एम्.को परिचालन गर्ने आदि			
१४	प्रत्येक विद्यालयमा संस्थागत वास समिति गठन गर्ने (शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावक सम्मिलित) साथै विद्यालय र विद्यार्थीको घर सम्म को दुरीलाई ध्यानमा राखि कार्य योजना तयार गर्ने			
१५	विद्यालय ब्यवस्थापन समिति, अभिभावक, शिक्षक संघ र शिक्षिका, शिक्षक संग अन्तरक्रिया र अभिमुखिकरण तालिम			
१६	महिला सामुदायिक स्वस्थ स्वयंसेविका तथा नागरिक समाज संग अन्तरक्रिया			
१७	प्रत्येक विद्यालयमा विद्यालयस्तरीय बाल ल्कव गठन तथा परिचालन			
१८	विद्यालयस्तरीय बाल ल्कव संग अन्तरक्रिया			
१९	गाविसस्तरीय अनुगमन समिति गठन तथा आचारसंहिता निर्माण			
२०	वडास्तरीय अनुगमन समिति गठन तथा आचारसंहिता निर्माण			
२१	गाविसस्तरीय सम्पूर्ण कार्यालयहरूमा सरसफाइ सम्बन्धी प्रचार सामाग्री टाँस्ने			
२२	स्वास्थ्य सेवा प्रदायकहरूद्वारा घरदैलो कार्यक्रम महिनाको एक पटक			

२३	प्रत्येक महिनामा कम्तिमा एक पटक शिक्षक,विद्यार्थी र संचालक समिति द्वारा विद्यालय सेवा क्षेत्रमा घर दैलो कार्यक्रम			
२४	प्रत्येक महिना प्रत्येक वडाले पूर्ण सरसफाइको सूचक कुन कुन घरले पुरा गरे गरेनन् तथ्यांक अध्यावधिक गर्ने			
२५	प्रत्येक महिनामा संकलन गरेको तथ्यांक सार्वजनिक स्थल र गाविसमा टाँस्ने			
२६	प्रत्येक वडा र गाविसको पूर्ण सरसफाइको घोषणा गर्ने मिति उल्लेख गर्ने			
२७	सर्व प्रथम पूर्ण सरसफाइ क्षेत्र घोषणा गर्ने वडा तथा विद्यालयलाई सम्मान र कदर			
२८	सरसफाइ परिचयपत्र वितरण			
२९	पूर्ण सरसफाइ घोषणा पश्चातको बारेमा बैठक बस्ने			

पूर्ण सरसफाइ घोषणा प्रक्रिया

तयार गर्ने: ज्ञान कौशल प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, व्यास-१, TASK Village, दमौली, तनहुं